

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 3

Penktadienis, Sausio (January) 15, 1960, Toronto, Ontario

METAI XXIX

Montrealo universitetų studentų demonstracija Ottawoje. Studentai reikalauja,

kad Kanados vyriausybė neisileistų amerikiečių atominių galvų dėl raketų, kurių

bazės įrengiamos — viena prie Port Arthur, o kita Kvebeko provincijoje.

Rytų ir Vakarų Mokslininkai Sutiko Bendradarbiauti Betyrinėjant Erdvę

NISA, Francija. — Čia buvo padėtas dar vienas kertinis akmuo dėl Rytų ir Vakarų sugyvenimo, kuomet Rytų ir Vakarų mokslininkai sutiko bendradarbiauti tyrinėjant erdvę.

Apie šį susitarimą pranešė prof. H. C. Van Der Houlst (olandas), naujas Komiteto Erdvei Tyrinėti

pirmininkas. Komitetas buvo sudarytas dar praėjusiais metais, spalio mėnesį, tikslu tęsti kooperaciją, kuri buvo pradėta laike Tarptautinių Geofizinių Metų.

Erdvės tyrinėjimo komitetą sudaro Tarybų Sąjunga, Leikija ir Čekoslovakija, nuo Rytų, ir Jungtinės Valstijos, Britanija ir Francija, nuo Vakarų. Komiteto pirmininkas prof. Houlst bus neutralus.

Į biurą, kuris vadovaus erdvės tyrinėjimo veiklai, įeina po vieną mokslininką nuo visų minėtų šalių kaip viceprezidentai. Tarybų Sąjungą atstovauja akademikas A. A. Blagonravov, Jungtines Valstijas — Dr. R. W. Porter, Britaniją — H. S. W. Massey. Tai žymūs mokslininkai.

Erdvės tyrinėjimas šiuo momentu yra gana svarbus tarptautinis klausimas. Visos didžiosios technškai toli nužengusios šalys skiria daug dėmesio erdvei iširti. Sakoma, kad ir Kinija paleis savo sputniką bėgyje poros metų. Eina kalbos, kad Tarybų Sąjunga ketina trak-

torių su televizija nuleisti ant Mėnulio. Taipgi eina gandai, kad ji ketina greitoj ateityj leisti į erdves raketą su žmogum.

Tarptautinis bendradarbiavimas tyrinėjant erdvę netik kad pagreitins erdvines keliones, bet ir pagerins tarptautinį sugyvenimą. Tai didelis žingsnis einant prieš pašalinimo šaltojo karo, prie taikos sutvirtinimo.

Pradėjo Statyti Aswan Užtvanką

ASWAN. — Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Nasser uždegė 10,000 tonų dinamito eksploziją atidarant Aswan užtvankos statybą. Užtvankos pastatymas kainuos apie \$700,000,000.

Statyba pradėdama su Tarybų Sąjungos pagalba, kuri paskolino užtvankos statybai \$93,000,000.

Atidarymo ceremonijose dalyvavo ir Tarybų Sąjungos ministras Novikovas.

Prašo Britaniją Padėti Išlaisvinti Kolonijas

ACCRA. — Ganos premjeras Nkruma atsikreipė į Britaniją su prašymu padėti išlaisvinti likusias kolonijas Afrikoje.

Jis tą atsikreipimą padarė iškilmingų pietų metu, kurie buvo surengti pagerbimui Britanijos premjero Macmillano.

“Laiko labai maža”, pastebėjo jis.

Jis taipgi kreipėsi į Macmillaną su prašymu duoti finansinę pagalbą Ganai pasistatyti elektros stotį ant Volta upės. Jeigu Gana negausianti paramos Britanijoje, tai ji ieškosianti kitur. Spėjama, kad jis turėjo mintyje Tarybų Sąjungą.

“Aš esu patenkintas, kad

Jungtinė Karalystė buvo pirmoji prielankiai atsinešusi į šaukimą už nepriklausomybę”, pareiškė Nkruma. Už tai jis ir turįs viltį, kad Britanija eis kartu su Gana siekiant išlaisvinimo likusiųjų kolonijų Afrikoje.

Atsižvelgiant į tai, kad Afrikoje smarkiai kyla tautinis išsilaisvinimo judėjimas, sakė Nkruma, laiko tam darbui yra labai mažai.

Macmillanas lankosi Ganoj siekdamas sutvirtinti ryšius su dominijomis. Manoma, kad jis turi intenciją sušvelninti Nkrumos puolimą ant imperialistų, kurie dar tebevaldo kolonijas Afrikoje.

Veikiausiai jis turėjo ir kitą tikslą. Pavyzdžiui, jis gynė Francijos nusistatymą turėti nuklinius bandymus Sacharos dykumose. Girdi, nėra pamato tokiam dideliame priešinimuisi tiems bandymams. Girdi, jeigu Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga turėjo bandymus, tai kodėl neleisti Francijai.

Afrikiečiai, tačiau, yra labai griežtai nusistatę prieš tuos francūzų užsimojimus. Vargiai Macmillanas suminkštino bent kiek.

Edenas Puola Velionį Dullesą

LONDON. — Anthony Eden savo atsiminimuose, kurie telpa Times laikraštyje, puola velionį John Foster Dullesą, buvusį JAV valstybės sekretorių, už norėjimą įstumti Britaniją į karą Indokinijoje 1954 metais.

Tuomet Edenas buvo Britanijos užsienio reikalų sekretorius, o premjeru buvo Churchillas.

“Sir Winston padarė išvadą, kad mes esame prašomi padėti apgauti Kongresą, kad jis užgirtų militarines operacijas, kurios būtų nesėkmingos ir galėtų privesti pasaulį prie didelio karo kranto”, sako Edenas.

Tais metais, kaip pamenate, francūzams nesisekė Indokinijoje ir Dulles norėjo suorganizuoti pagalbą.

Auga Nesutikimas Vakariečių Tarpe

WASHINGTON. — C. D. Dillon, JAV valstybės posekretorius, išsiskubino į Paryžių, pasirošęs raginti Vakarų Europos šalis turėti 13 valstybių ekonominę konferenciją sudarymui mašinerijos dėl rišimo ekonominių problemų, kurios nuolatos aštrėja.

Formuojasi trys grupės, kurių tarpe auga nesutikimas ekonomiais klausimais. Europoje susidarė dvi grupės: Common Market ir European Free Trade Association, kurių tarpe vystosi rungtynės. Amerika nori vaidinti neva taikytojos rolę. Norima suteikti dideles teises prezidentui maito klausimu.

Ekonominiai nesutikimai blogai veikia į Nato — militarinę sąjungą.

KVEBEKO PREMJERU PASKIRTA BARRETTE

QUEBEC. — Kvebeko provincijos premjeru paskirtas Antonio Barrette, gyvenąs Joliette miestelyje.

Pirmame pasikalbėjime su reporteriais pareiškė, kad jis tęs Saue programą ir apšvieta statys pirmos vieton.

Justas Paleckis Sveikina Kanadiečius

Gavome nuo Tarybų Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmjninko Justo Paleckio asmenišką sveikinimą, kuriame rašo:

Gerbiamas Drauge Janauskai!

Prasidedančių 1960-ųjų Naujų Metų proga siunčiu sveikinimus ir geriausius linkėjimus Jums, o taip pat draugams Ylai ir Kilikevičiui, visiems “Liaudies Balsų” bendradarbiams ir skaitytojams.

Su pagarba

Justas Paleckis
Vilnius, 1959.XII.30.

Iš Kanados Gyvenimo

Geras dalykas, kada kai kas atlieka kokią nors labdarą. Pavyzdžiui, kai Kanada įsileidžia ir tuos pabėgėlius, kurie serga džiova. Bet kada ta labdara daroma tik politiniais išrokavimais, tai tiems labdariams garbės nesudaro.

Kanadoje yra daug vargstančių žmonių, bet tiems ponams galvos neskauda. Yra žmonių, kurie pusbadžiai gyvena. Iškelta viršun, kad Toronte yra 10,000 šeimų, kurios gyvena gyvenimui netinkamuose namuose, susikimšę po kelis į vieną kambarį.

Nėra pateisinimo. Kanada gali aprūpinti ne tik pabėgėlius, bet ir savus daug geriau. Bet savi užmiršti. Ir jei kada didlapiai prisimena, tai tik numatydami kokią naudą kovoje prieš savo oponentus.

Ontarijos industrija praėjusiais metais davusi gaminių už \$11,000,000,000. Buvę pagaminta gaminių už \$300,000,000 daugiau, negu metai atgal. Dabar Ontarija pagamina tiek, kiek 1947 m. buvo pagaminta visoje šalyje.

Apskaičiuojama, kad Ontarija pagamina 50 procentų visos Kanados produkcijos.

1960-tus metus Kanada pradėjo su 17,650,000 gyventojų. Tai 366,000 daugiau, negu buvo metai atgal.

Jeigu gyventojų skaičius augs tokiu tempu, tai po 10 metų Kanadoje bus 21,310,000 gyventojų.

Sakoma, kad pastaruojų laikų pradėjo grįžti į Kanadą iš Jungtinių Valstijų daugelis profesorių ir kitų mokslo darbuotojų. To priežastimi esąs tas faktas, kad dabar Kanadoje mokslo žmoneš gauna didesnes algas.

Statistikų biuro duomenimis, nekurių profesorių algos Kanadoje dabar esančios didesnės \$2,500 į metus.

Praėjusiais metais viena kolegija gavusi 80 procentų aplikacijų iš amerikiečių. York universitetas Toronte gavo 20 aplikacijų iš kanadiečių, kurie dabar dėsto Jungtinėse Valstijose.

Svastikos pasirodė Toronte ir Montreale. Montreale ant vieno pastato buvo ištepliota net 50 svastikų.

Tai dalis nacių kampanijos, kuri apėmė net 13 valstybių.

Hitlerio ir jo sėbrų pakalikai pradeda įsidrąsinti.

Druska, kuri yra naudojama Toronte sniego tarpiniant gatvių, padaranti \$10,000,000 nuostolių automobi-

liams. Per žiemą išverčiama ant gatvių 50,000 tonų druskos.

Distrikto Labor Taryba reikalauja, kad būtų maišoma į druską fosfato. Į metus ta priemaiša kainuotų \$150,000 dolerių, bet ji panaikintų druskos žalingumą automobiliams ir tokiu būdu sutaupytų žmonėms \$10,000,000 per metus.

Druska, matote, labai ēda metalą ir tokiu būdu automobiliai greitai surūdyja.

Kanadietis

Trumanas Sųpykęs Ant Tarybų Sąjungos

PHOENIX, Ariz. — Buvęs Jungtinių Valstijų prezidentas Harry S. Truman smerkia Tarybų Sąjungą, kam ji ketina svaidyti tarpkontinentines raketas į vidurį Ramiojo vandenyno.

Girdi, tai militarinis spaudimas.

Jam visai nesvarbu, kad Jungtinės Valstijos tokius bandymus daro nuolatos. Mat, kas galima Amerikai, tai negalima kitiems.

Vandenynai yra nepriklausantys.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parduodamos visai žmoniška kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Ilustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygu, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill., USA

santi niekam. Jais gali naudotis visos šalys.

Tarybų Sąjunga sako, kad ji norinti išbandyti galingesnes raketas, su kuriomis vėliau bus bandoma pasiekti kitas planetas.

NIKSONAS RENGIA SI PREZIDENTO VIETAI

WASHINGTON. — Viceprezidentas H. Nixon neoficialiai sutiko būti kandidatu į prezidentus, jeigu jis būtų nominuotas.

Jo raštinė pranešė, kad jis sutinka būti kandidatu praimerėse trijose valstijose. Tas reiškia, kad jis neoficialiai išstato savo kandidatūrą ir tikisi, kad republikonai nominuos jį į prezidentinius kandidatus.

Gera Proga

Nepilno laiko pastovus išvežiojimo darbas šioje apylinkėje.

Canadian Corporation Distributing Nationally išgarsintiems gaminiams reikia vietinio išvežiojo esantiems kostumeriams šioje apylinkėje.

Patyrimo nereikia.

Aplikantas turi būti geras vairuotojas, patikimas, blivus ir teisingas. Turi turėti automobilių ar mažą troką ir \$1,200 pinigais.

Šį darbą galima atlikti dirbant kitą darbą.

Kreipkitės raštu:
Contract Division,
Suit 316,
67 Yonge Street,
Toronto, Ontario

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Krygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygnas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norintius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

LAZDYNŲ PELEDOS RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa rašytojos autobiografinių straipsnių ir 22 apysakos bei apsakymai. Knyga 464 puslapių. Knygyne Nr. 26.

LAZDYNŲ PELEDOS RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 38 apysakos ir apsakymai. Knyga 540 puslapių. Knygyne Nr. 27.

LAZDYNŲ PELEDOS RAŠTAI. Trečias tomas. Jame telpa 15 apysakų, apsakymų. Knyga 490 puslapių. Knygyne Nr. 28.

J. MARCINKEVICIAUS RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa romanai "Benjaminas Kordušas", "Jis turi mirti" ir "Nemunus patvino". Knyga 660 puslapių. Knygyne Nr. 29.

J. MARCINKEVICIAUS RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 40 apsakymų bei apysakų. Knyga 612 puslapių. Knygyne Nr. 30.

J. MARCINKEVICIAUS RAŠTAI. Trečias tomas. Knyga 716 puslapių. Knygyne Nr. 31.

ZEMAITĖS RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa keliolika apysakaičių, apsakymėlių ir šeši scenos veikalai. Knyga 540 puslapių. Knygyne Nr. 33.

ZEMAITĖS RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 38 apysakos ir apsakymai. Knyga 560 puslapių. Knygyne Nr. 34.

ZEMAITĖS RAŠTAI. Trečias tomas. Jame telpa 30 apysakaičių. Knyga 518 puslapių. Knygyne Nr. 35.

ZEMAITĖS RAŠTAI. Ketvirtas tomas. Jame telpa 36 apysakaitės ir rašytojos autobiografija. Knyga 508 puslapių. Knygyne Nr. 36.

ZEMAITĖ. Autobiografija. Knyga 126 puslapių. Knygyne Nr. 37 ir 38.

ZEMAITĖS GYVENIMAS. Parašė J. Butėnas. Knyga 80 puslapių. Knygyne Nr. 39 ir 40.

GARBĖ IŠ JAUNŲ DIENŲ. Parašė A. Pervencevas. Apysaka iš Tarybų Sąjungoje gyvenimo ir praėjusio karo kovų. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 41 ir 42.

VIENUOLIO RAŠTAI. Pirmas tomas. Jame telpa šešios Kaukazo legendos ir 13 apsakymų. Knyga 388 puslapių. Knygyne Nr. 43.

VIENUOLIO RAŠTAI. Antras tomas. Jame telpa 16 apsakymų ir apysakų. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 44.

VIENUOLIO RAŠTAI. Trečias tomas. Jame telpa romanas "Prieš Dieną". Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 45.

VIENUOLIO RAŠTAI. Ketvirtas tomas. Jame telpa romanas "Kryžkelės". Knyga 356 puslapių. Knygyne Nr. 46.

VIENUOLIO RAŠTAI. Penktas tomas. Jame telpa romanas "Puodžiūnkėmis". Knyga 512 puslapių. Knygyne Nr. 47.

VIENUOLIO RAŠTAI. Šeštas tomas. Jame telpa trys pjesės; trys apsakymai ir iš autoriaus atsiminimų aštuoni aprašymai. Knyga 596 puslapių. Knygyne Nr. 48.

VIENUOLIO RAŠTAI. Septintas tomas. Jame telpa 30 kelių įspūdžių aprašymų; dešimtis feljtonų ir devyni publicistikos straipsniai. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 49.

TARYBŲ LIETUVOJ

Kitaip Dabar Dainuoja Dzūkas

Žaliais ežerais nusagstyta, gelsva smiltele nuklota, dainom apdainuota Dzūkijos žemė. Daug žmonių kartų jos alkaną smėlį braidė, miškuose grybus, uogas rinko, iš ežerų žuvį traukė. Apie jų sunkų vargą liūdno sklido dainos iš lūpų į lūpas, iš širdies į širdį. Šiandien linksmiau išmoko dainuoti dzūkas. Ir vargo nebėliko. TSRS Konstitucijos saulė apšvietė tamsiausią gyvenimo kertes ir suteikė buvusiems skurdžiams teisę į darbą, mokslą, poilsį.

Naujas gyvenimas įleido šaknis ir Veisiejų rajono "Taikos" kolūkyje. Linksmos kasdien ateina į darbą karvių melžėjos Gražina Kazlauskaitė ir Julė Ruckaitė. Jos jau nebeprisimena tų dienų, kada, pamėlžus 10-12 karvių, naktį nebūdavo kur nuo gėlos rankų dėti. O dabar nusikabinai nuo stovo elektrinį melžimo aparatą. Užmogui jį ant karvės spenių, paleidai elektros srovę — ir pienas pats teka į indą. Pamelžia merginos dabar kasdieno po 15 karvių — ir kaip niekur nieko. O vakare dar ir į kultūros namus nueina.

Štai, vienaaukštis vieno buto stambių plokščių kolūkiečio gyvenamasis namas. Jo gyvenamasis plotas — 65,7 kvadratinio metro, naudingas plotas — 85 kvadratiniai metrai. Tokio namo statyba atsieina žymiai pigiau, negu įprasto. Architektūrinis namo apipavidalinimas labai paprastas. Visos surenkamosios gelžbetonio plokštės šiam namui gaminamos Vilniaus gelžbetonio dirbinių gamykloje. Pagrindinius montavimo darbus atlieka trys darbininkai autokrano pagalba per dvi-tris dienas. Pirmas toks namas dabar statomas Vilniuje, Jeruzalės priemiestyje. Nuotraukoje matome, kaip montuojamas šis namas.

Palengvėjo darbas ne tik melžėjoms. Kas rytą ant šėsių burzgiančių traktorių sėdasi traktorininkai, ir didžiuliai plieniniai žirgai patraukia į fermas, į kūlimo aikšteles. Visur atsiranda žmogaus rankoms per sunkaus darbo. Kolūkyje jį atlieka mechanizmai.

Plonomis vielomis iš Baltosios Ančios atiteka į "Taiką" elektra. Čia ji suka net septynis elektrinius motorius, gausiai apšviečia fermas, didesnę dalį kolūkiečių trobų ir kultūros namus. Strauso valsais ir Šopeno mazurkomis ji liejasi vakarais iš vienuolikos elektrinių radijo imtuvų. Baterijinių priskaiciuojama apie šimtą. Septynmečio pabaigoje kolūkyje neliks nė vieno žmogaus, kuris po darbo neklausytų radijo, neskaitytų laikraščių.

Gerai gyvena "Taikos" kolūkyje ne tik tie, kurie šauniai dirba, bet ir tie, kurie jau atidavė žemei savo darbo duoklę ir reikalingi tik ramaus poilsio. Aštuoni senukai ir invalidai iš specialaus savišalpos fondo gauna paramą grūdais.

Štai šešiasdešimtmetė senutė invalidė Marcelė Zėkaitė nebegali pati sau duonos užsidirbti. Į pagalbą jai atėjo kolūkis. Dabar kiekvieną rudenį ateina Zėkaitė į sandėlį. Čia jai sandėlininkas J. Navickas atsveria grūdus. Senutei duonos užtenka visiems metams. O uždara ir brolis primes. Atsilanko į sandėlį ir senukai M. Balčius, M. Šalinienė ir kiti.

Na, o ką veikia kolūkio atžalynas — būsimieji kolūkiečiai, agronomai, mokytojai? Jiems gražios vaikystės gali pavydėti ne viena užsienio šalis. "Taikos" kolūkyje yra viena vidurinė ir dvi pradinės mokyklos. Vien tik vidurinėje mokosi apie 220 kolūkiečių vaikų. O kiek jų, baigusiu vidurinę, peržengs aukštųjų mokyklų slenkstį!

Aldona Balčiūtė neteko tėvų. Apsigyveno pas brolių baigė mokyklą. O šiemet ji jau Vilniaus Valstybinio Pedagoginio instituto studentė. Mergina dar vidurinėje domėjosi matematika, todėl ir aukštojoje mokykloje pasirinko šį "sausą" mokslą. Tačiau nemažiau Aldona domisi ir grožine literatūra. Ji dažnai varto instituto bibliotekos katalogo korteles, lanko kinus, teatrus. Jai labai patinka sostinė. Bet Aldona puoselėja vieną slaptą mintį, kad ir "Taikos" kolūkyje, į kurį ji grįš po keleto metų, bus dar kultūringesnis ir

Gerai dirba Klaipėdos mėsos kombinato P. Brazdeikio vadovaujama dešrų gamybos brigada. Jos nariai kiekvieną pamainą vietoje 6,500 kilogramų pagal normą pagamina po 7,800 kilogramų dešrų. Sekdamas pirmūnų pavyzdžiu šauniai dirba ir visas kombinato kolektyvas. Nuotraukoje: (pirmame plauke) brigados narys Marija Vitkienė ruošia dešras rūkymui.

gražesnis gyvenimas.

Į gimtąjį kolūką žada grįžti ir kita Pedagoginio instituto studentė E. Martinonytė, Kauno Politechnikos instituto studentas J. Vitkelis ir kiti. Geras liždas, į kurį grįžta išskridę paukščiai, tvirta šaka, ant kurios jis sukrautas. Ir niekada jis šiems paukščiams netaps ankštas, ir niekada jų daina nebus liūdna.

J. Kazlauskaitė

Apranga žiemai

Lietuvos siuvimo fabriko šiuo metu pilnu tempu siuva pigius ir gražius drabužius žiemai. Kauno "Spalio" siuvimo fabrikas siuva 8 fasonų vyriškus paltus iš "Pirmyn", "Šatrijos" ir kitų medžiagų. Iki šių metų pabaigos numato pasiūti apie 13 tūkstančių tokių paltų.

Vilniaus "Lelijos" siuvimo fabrikas siuva šešių fasonų pusvilnonius paltus moterims. Jau pasiūta 1,000 paltų su kiauinių, vadinamomis "Lyra" apykaklėmis, kurių imitacijas iš taurintų avikailių gamina Kauno K. Giedrio vardo kailių fabrikas.

ORDINAI IR MEDALIAI MOTINOMS

Tarybų Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas apdovanojo Tarybų Sąjungos ordinais ir medaliais 208 daugiaaukštis motinas.

Nemažai motinų, pagimdžiusių ir išauginusių daug vaikų, apdovanota "Motinos šlovės" I, II ir III laipsnio ordinais, kitos — "Motinystės medaliais".

Vilniuje Mirė Eugenija Tautkaitė

VILNIUS. — Po trumpos, bet sunkios ligos šių metų sausio 5 dieną Vilniuje mirė Lietuvos revoliucinio judėjimo dalyvė, aktyvi visuomenininkė, rašytoja Eugenija Tautkaitė.

E. Tautkaitė gimė 1899 m. gruodžio 20 d. Gatėnos mieste (dabar Leningrado srityje) darbininkų šeimoje. 1919 m. ji dalyvavo Komjaunimo kariniame būryje ir su ginklu rankose gynė Vilnių nuo lenkų legionierių užpuolimo.

Jau Kauno kalėjime E. Tautkaitė pradėjo rašyti apsakymus, kurie darbininkijoje spaudoje pasirodė Juraitės slapyvardžiu.

Po Didžiojo Tėvynės karo grįžusi į Vilnių E. Tautkaitė keletą metų dirbo pionierių rūmų direktorium. 1953 m. išėjęs į pensiją E. Tautkaitė dirbo literatinį darbą.

Iš spaudos išėjo 4 knygos jos apsakymų vaikams ir jaunimui, 2 pjesės ir atsiminimų knyga "Takis take-liais į didįjį kelią".

E. Tautkaitės palaikai pašarvoti Valstybinės Konservatorijos salėje. Rašytojos laidotuvių organizuoti sudaryta vyriausybinių komisija: K. Preikšas — pirmininkas, P. Griškevičius, J. Abišala, B. Pušinis ir A. Bieliauskas.

A. Vaivutskas

Įamžintas Atminimas

Vilkaviškio miesto gyventojai iškilmingai paminėjo Salomėjos Nėries 55-ąsias gimimo metines. Mieste atidengta memorialinė lenta su užrašu "Šiame pastate 1919-1924 m. m. mokėsi įvykio tarybinė poetė Salomėja Nėris".

Iškilmingame minėjime savo prisiminimais pasidalino poetės bendraamžis A. Miškinis ir perskaitė Salomėjai skirtą eilėraštį "Paukštės parskridimas". Susirinkusiems savo kūrybą skaitė V. Rimkevičius, V. Žilinskaitė ir poetės vardo mokyklos literatai.

GARBINGA SUKAKTIS

Kauno "Silvos" kojinių fabrikas atšventė 30 metų sukaktį.

Pokario metais produkcijos išleidžiama 60 kartų daugiau negu ikikariniais. "Silva" dabar kiekvieną mėnesį numezga po milijoną porų kojinių.

Ši sukaktis ypač brangi tiems, kurie dirba šiame fabrike nuo jo įsteigimo dienos, — dabar žinomiems fabriko darbo veteranams Onai Semškaitei, Vincentai Čailytkienei, Žilinskienei ir kt.

Panevėžiečiai Šturmuoja Septynmetį

Greičiau įvykdyti septynmečio užduotis, duoti šaliai daugiau gerų audinių! — tokiais sūkiomis dabar vadovaujasi Panevėžio linų kombinatas. Tekstilininkai pagrindinį dėmesį skiria įrengimų našumui kelti.

Pagal planą audinių staklėms per valandą reikia pagaminti 5,600 ataudų. Šis rodiklis jau viršytas. Vidutiniškai kombinate per valandą dabar gaminama po 7,000 ir daugiau ataudų. Komunistinio darbo kolektyvo audėja Eugenija Žemaitytė per valandą pagamina iki 8,500 ataudų siūlų. Tai jau septynmečio rodikliai, kurių dabar siekia visos kombinato audėjos ir verpėjos.

Tekstilininkai pirma laiku įvykdė metinį produkcijos gamybos planą ir įsipareigojo iki metų pabaigos papildomai pagaminti dar daugiau kaip pusę milijono metrų gerų audinių.

ORO PASTAS ATPIGINTAS

VILNIUS. — Nuo šių metų pradžios Tarybų šalyje, vadinas ir Lietuvoje, oro pašto tarifai sumažinti 40-45 procentais. Jei anksčiau laiško persiuntimas oro paštu kainavo 1 rublis, tai dabar kainuos 60 kapeikų.

Registruotos korespondencijos ir siuntiniai taip pat bus 40 procentų pigesni. Persiunčiant iki 50 gramų svorio banderolės dabar vietoj 1 rublio 90 kapeikų, reikės mokėti beveik dvigubai pigiau — 1 rublis.

Trumpai

Pabaltijo mokslinė konferencija įvyko Vilniuje ir Kaune. Jos darbe be Lietuvos mokslininkų dalyvavo svečiai iš Latvijos ir Estijos, Leningrado ir Maskvos. Konferencijos dalyviai apsvartė Pabaltijo gamtos mokslų ir technikos istorijos klausimus.

67,500 laimėjimų už vieną milijoną 125 tūkstančius rublių buvo ištraukta Vilniuje įvykusiame 1959 metų piniginių - daiktinės loterijos IV laidos laimėjimų tiraže.

2,500 spektaklių per 15 savų gyvavimo metų surengė Kauno Profesjonų kultūros rūmai. Iš viso šių rūmų saviveiklininkai suorganizavo penkis tūkstančius masinių pramogų.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

SVASTIKOS YRA TIK VIENA MRDALIO PUSE

Kanados spauda sukėlė nemažą aliarmą dėl svastikų, kurias Hitlerio liekanos teploja ant sinagogų ir kitų pastatų, atkreiptų prieš žydus. Tai labai teisingas atsinešimas. Svastika yra simbolis rasinės neapykantos. Hitlerininkai, vykdydami gyvenimą tos rasinės neapykantos idėją, suėgino Europoje virš 6,000,000 žyjų ir kitų "nearijonų". Bet, prieš svastikų reikia jungti ir kitus rasinės neapykantos ir diskriminacijos apsišėkimus.

Jungtinėse Valstijose negrų segregacija ir linčai yra nei kiek nemažesnis rasinės neapykantos reiškinys. Ir tas dedasi Jungtinėse Valstijose nuo senų laikų, metai iš metų, be jokios pertraukos. Nusistatymo prieš negrus yra ir Kanadoje. Yra viešbučių, restoranų ir kitų vietų, kur negrų neleidžia.

Kanadoje, veikiausiai ir kitur, laikomi pažeminime taip vadinami rytiečiai, spalvoti žmonės. Jems yra sunku prasiveržti į Kanadą emigracijos keliu.

Bendrai imant, taip vadinamame vakariniame pasaulyje, baltųjų pasaulyje, krikščionybės pasaulyje, rasinė diskriminacija yra labai paplitusi. Keista, kad krikščionys, kam pasaulyje tas yra, bet tai tikras faktas. Nereikia stebėtis, kad baltieji daugelyje spalvotųjų žmonių šalių kelia žmonėse pasipiktinimą.

Baltųjų pasaulis, krikščioniškasis pasaulis, kaip jis nesigirtų savo pranašumu ir dorybėmis, turi atsiminti, kad jis buvo pavergęs didžiumą šios planetos žmonių, ypatingai spalvotųjų, ir išnaudojęs juos kaip išmanydamas. Daug kur jo sunki letena jau numesta, bet dar daug kur laikosi. Ypatingai baltojo žmogaus atsinešime linkui kitų yra dar daug blogo. Dar yra žmonių, kurie kitų rasių žmones laikė žemesniais.

Svastikos ir kiti rasinės neapykantos reiškiniai yra didelės dėmės ant baltųjų veido. Ypač kai tas yra naudojama tam tikrų sluoksnių tikslu kiršinti nesupratusius žmones, kad būtų lengviau juos valdyti ir išnaudoti.

Vokietijos atstovybės Kanadoje ir Jungtinėse Valstijose bandė sukelti opinią, būk tas svastikas Vokietijoje teploja komunistai, kad sukiršintus Vokietijos sąjungininkus prieš Vokietiją, kad sąjungininkai neremtų Vokietijos ginklavimosi ir t.t. Kaip matome, Adenauero atstovai bandė svastikas panaudoti ir prieš komunistus. Bet pati Adenauero valdžia buvo priversta atmesti šį teigimą.

Sukeldami visokias rasines riaušes, išnaudotojai nukreipia žmonių atydą nuo savęs, neleidžia liaudžiai vieninai išstoti prieš išnaudotojus ir išsikovoti geresnį gyvenimą. Tas buvo daroma per visą istoriją. Pasaka apie Kristaus nukryžiuojimą matyti išplaukia iš to paties šaltinio. Šiuo laiku labai plačiai naudojamas komunizmo baubas.

Mūsų pasaulis, vakarinis pasaulis, krikščioniškasis pasaulis, pilnas visokių nedorybių. Daug kas visai nesuderinama su krikščionių skelbiamu mokslu, religija. Antisemitizmo labai daug yra katalikų tarpe. Keista, bet faktas. Didieji karai, kaip visi žinome, vyko tarp krikščioniškų valstybių. Kas nėra skaitęs apie kryžiaus karus, krikščionijimo kampanijas, raganų naikinimus ir t.t.

Svastikas teploja veikiausiai vaikėzai, studentai, bet jie tai daro ne savo iniciatyva. Užpakalyje yra žmonės, kurie kursto juos, kurie sukelia juos veikti prieš žydus ar kuriuos kitus. Vokietijoje, kaip jau žinome, korporacijos ir monopoliai stovėjo užpakalyje hitlerininkų judėjimo, finansavo juos ir visai kitaip padėjo veržtis prie valdžios, ginkluotis ir pradėti karus. Pats Krupas naudojo žydais vergais laike karo. Šiandien jis nori nusivalyti tą nuodėmę skelbdamas, kad jis užmokės tiems vergams už darbą, nors ir po 20 metų.

Kanadoje ir kitur, kaip pamename, fašistai ir naciai didžiausią paramą gaudavo iš turtingųjų sluoksnių.

"Naujas Pavojus"

S. KARPE

Didlapiuose ir net "vaduoju" lapeliuose dažnai pasirodo bauginimas žmonių "nauju pavojumi". Tą "naują pavojų" sudaranti Tarybų Sąjungos ekonominė kometicija.

Kaip žinia, iki šiol kelios valstybės viešpatavo visame pasaulyje kaip politiniai, taip ir ekonominiai. Bet po antrojo pasaulinio karo atsirado socialistinis sektorius, kuris pradėjo trukdyti kapitalistinio pasaulio viešpatavimą. Ne visada kapitalistinis pasaulis gali pravaryti savo planus Jungtinėse Tautose. O prie to atsiranda socialistinių šalių prekių ir tas verčia kapitalistines šalis susirūpinti rinkomis ir savo gaminių kainomis.

"Veiksniai" dažnai šaukia, kad tai "komunizmo agresija". Tai, žinoma, visiškai kvailas teigimas. Juk tai ta pati kometicija pasauliniu mastu, kokia yra "stropiai" ginama namie. Juk tur būt visiems gerai žinoma, kad Kanadoje, Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse yra įstatymai, kurie draudžia monopolijas, siekiančias aukštų kainų išlaikymo. Yra prieš įstatymus šalinti kometiciją.

Atsiradimas socialistinio sektoriaus sudaužė pasaulinę kapitalizmo monopoliją. Dabar valstybės gali pirkėti kitur, jeigu kapitalistinių šalių sąlygos nepriimtinos. Bendrai, atsiranda daugiau prekių, geresnis pasirinkimas. Tai didelis palengvinimas įvairioms valstybėms, negalinčioms mokėti peraukštas kainas kapitalistų monopolijoms.

Kalbėti apie perteklių visai juokingas dalykas. Du trečdaliai pasaulio tebėra didžiausiame skurde. Bėda tame, kad pramoninių šalių gaminiai neperkami. Žmonės perdaug nuskurdę. Bet dabar vis daugiau kalbama apie pagalbą toms šalims, kadangi bauginamasi Tarybų Sąjungos kometicijos.

Yra žmonių, kurie kalba kalba apie gyvenimo standarto žeminimą turtingose šalyse. Kaip gi kitaip pagelti kitoms šalims, jeigu pats nuo savęs kasnelio neutrauksi? Tai didelis melas.

Bilijonais pinigai švaistomi ginklavimuisi. Ginklai nepadaeda mažinti žmonių skurdą. Bet jei nors pusė tų pinigų būtų paskirta pašalpai neturtingųjų šalių, matytumėt koks didelis skirtumas būtų. Gi turtingųjų šalių žmonėms nereiktų išsizadėti nei vieno kasnelio. Juk šimtai milijonų bušelių guli sandėliuose Kanadoje, Jungtinėse Valstijose. Milijonai kainuoja tų grū-

dų išlaikymas. Faktinai, taksai turėtų sumažėti, jeigu to pertekliaus nereiktų laikyti sandėliuose.

Pašalinus perteklių maisto, palengvėtų ūkininkams. Atsirastų reikalas plėsti maisto gamybą, grūdų auginimą.

Pasauiui nėra jokio "naujo pavojaus". Tas pavojus randasi kvailose galvose, kuriuos tą pavojų įskalba. Pavojus galėtų būti pelnagrobų kišenei, bet kol kas to nėra ir jų kišenei. Perviršiaus nėra ir nebus. Perviršius yra tik todėl, kad pasaulis pi-

nigus sukiša gamybai nenaudingų dalykų. Žmonės moka taksus, kurie nueina vėjais, nesutvirtina žmonių pajėgumo pirkti naudingus dalykus.

Štai, Jungtinės Valstijos pasigamino atominį submariną. Kainavo \$100,000,000. Ir kokia iš jo nauda? Ap-ginklavimas kainuos \$20,000,000. Ir ką jis veiks? Slankios po vandenynus. Jo aptarnavimas vėl kainuos pinigus.

Bet koks skirtumas būtų, jeigu ta suma būtų buvusi duota Indijai ar kuriai kitai atsilikusiai valstybei. Žmonės užsakytų daug prekių Amerikoje. Ir kuo tvičiau jie atsistotų ant kojų, tuo didesni jų norai būtų.

Apie Viską ir Iš Visur

Pranešimai iš Maskvos kalba apie didelį raketinį aktyvumą 1960 metais.

Iš mokslininkų atsiliepimų darosi aišku, kad bus bandoma gauti Mėnulio gabalą ir atnešti ant Žemės dėl ištyrimo, iš ko Mėnulis susideda.

Galimas daiktas, kad bus leidžiamos raketos su sudėtingais instrumentais į kitas planetas.

Aleksėjus Iljušinas sako, kad jau yra galima pagaminti erdvinį laivą. Esą daug naujų dalykų atrasta, kas žymiai pagreitins žmogaus tarplanetinį keliavimą.

Tarybų Sąjunga pranešė, kad ji ruošiasi šaudyti raketą į Pacifiką. Prašo, kad numatytoj srityj nebūtų laivų.

Ta sritis randasi apie 1,000 mylių į rytus nuo Marshall salų, kurios randasi amerikiečių žinioj.

Kitų šalių laivai galės stebėti tarybinių raketų nusileidimą į Pacifiką.

Yra teigiama, kad tai Chruščiovo atsakymas prezidentui Eisenhowerui, kuris savo kalboje sakė, kad JAV raketos gali pataikyti į taikinį 2 mylių diametre už tūkstančio mylių.

Kanados užsienio reikalų ministras Green pareiškė, kad Kanada neketina pripažinti Kiniją šiuo tarpu.

Jis davė suprasti, kad Kanados vyriausybė nenori nu-mušti ūpą tiems žmonėms Azijoje, kurie priešinasi komunistams. Matote, jeigu būtų pripažinta Kinija dabar, tai antikomunistai pamanytų, kad jų pastangos prieš komunizmą neįvertinamos kitur.

Prezidentas Eisenhower sako, kad šie metai bus labai geri. Jis taipgi sako, kad

sitempimas tarp Jungtinių Valstijų šiais metais turės \$200,000,000 daugiau pajamų, negu išlaidų.

Izraelis pasiuntė protesto notas visoms šalims, kur tik įvyko pasireiškimai prieš žydus, svastikų teplojimai.

Tarptautinio Žydų Kongreso lyderiai reikalauja, kad Vakarų Vokietijos vyriausybė ne tik suvaldytų nacius, bet ir pati apsvaiyūt nuo nacių, kurių yra net aukštesse įstaigose, neišskiriant nei ministrų.

Prie žydų prisidėjo Vakarinio Berlyno majoras ir anglikonų bažnyčia Anglijoje.

Jungtinių Valstijų Metodistų Bažnyčios komisija iš 70 asmenų, kuriai buvo pavesta iširti, ar nebūtų laikas panaikinti negrų segregaciją jos pasekėjų tarpe, paruošė raportą, kuriame rekomenduojama, kad Metodistų Bažnyčia ir toliau palaikytų rasinę segregaciją.

Metodistai turi atskiras bažnyčias dėl baltųjų ir juodųjų. Jie yra skaitlingiausia protestoniška organizacija Jungtinėse Valstijose.

Liepos mėnesį Graikijos militarinis teismas buvo nuteisęs Manolį Glezos 5 metams kalėjimo, taipgi atėmęs pilietines teises ant 8 metų ir ištrėmimui ant 4 metų.

Apeliacijų teismas sumažino bausmę iki 1 mėnesio kalėjimo. Bet reacionieriai ketina duoti apeliaciją.

NICOSIA, Kipras. — Šiominis dienomis Egipto sostinėje Kaire randasi Maroko karalius Mohammedas V. Jis čia su prezidentu Nasseriu tariasi apie alžyriečių kovas už išsilaisvinimą iš po francūzų jungo.

Pastabos

Pakalbėjime kiek ir mūsų Literatūros Draugijos reikalais.

Liaudies Balso vajui praėjus, dabar turėsime daugiau laiko, mažiau rūpesčių. Tačiau, draugai, nepalikime be užsibrėžimų, be visuomeninės veiklos.

Vajui praėjus, dabar geriausia proga daugiau energijos dėti į kitus mūsų draugijinius reikalus, bei daugiau įsitraukti į kitus visuomeninius, kultūrinius darbus.

Vienas iš tokių reikalų yra mūsų draugijiniai reikalai — knygos, literatūros platimo ir populiarizavimo reikalai, narinių mokesčių apsimokėjimas ir kita.

O taip pat nemažesniu reikalu yra taikos judėjimo užduotys.

Taikos judėjimo reikalas neturėtų būti paliktas antraeilio dalyku, nes nuo taikos ir tautų draugystės priklausoma visas darbo žmonių gerbūvis.

Savaime aišku, mūsų Draugija visados alsavo bendrais visos žmonijos kilniaisiais idealais, jais alsuoja ir dabar. Tačiau rūpinkimės visi ir nedaleiskime, kad mūsų veikimas sulėtėtų ar susilpnėtų. Priešingai, ryškimes, kad jis padidėtų, pagyvėtų.

Visi žinome, kad tos mūsų Draugijos kuopos, kurios yra susirišę su taikos judėjimo komitetais, atlieka daug kilnaus ir gražaus darbo.

Tokia, pavyzdžiui, yra torentiečių kuopa.

Tačiau ar visos mūsų Draugijos kuopos turi tokių ryšių?

Nežiūrint, kad dabar nėra tokios didelės karo grėsmės, tačiau daug ir labai daug žmonijai pavojaus grėsia iš nuklinių bandymų ir kitų negerovių, nuo kurių reacionieriai dar nėra atsiskakę.

Taigi, yra labai didelis reikalas visiems dalyvauti taikos judėjime, remti jį.

Be to, taipgi būtų labai gražiu dalyku, jei apie tai daugiau būtų rašoma iš visų.

Draugai, paimkite plunksną į rankas!

Tūlas J. Karamba "T.Z." pats save ir kitus ilgu sraipsniu baugina "Sovietų" įsigalėjimu ir už komunistinio judėjimo plitimą kaltina tik "Sovietus", kaip jų padarą.

Tačiau tame pačiame savo rašte jis pareiškia:

"Ten, kur permažai paisyama ar rūpinamasi krašto gy-

Kanadoje į mokyklas įveda mas mokymas televizijos pagalba. Nuotraukoje matote panelę MacFarlane, kuri duos pamokas ritmo ir melodijos klausimais. Manoma,

kad televizija duos daug akivaizdingesnį mokymą ir reikės mažiau mokytojų, nes vieno mokytojo gali klausyti ir žiūrėti ištisos provincijos moksleiviai.

Ką Kiti Rašo

Slaptas ginklas

Atsimenate kiek daug praėjo karo metu buvo kalbėta apie "slaptą ginklą"?

Visi žinojo, jog šalis, kuri pirma įsigys "slaptą ginklą", laimės karą.

Na, tą mįslę išsprendė istorija. Bet "slapto ginklo" reikalas nepradingo pasibaugus karui. Sakysime, juk Lietuva dar "neišlaisvinta". O be "slapto ginklo" kaip tu ją "išlaisvinsi"?

Eureka! Tysliavos "Vienybė" paskelbė, jog surastas tas "slaptasis ginklas", kuriuomi Lietuvikė tikrų tikriausiai bus "išlaisvinta".

Ir ne kokia pasmirdusia atominė bomba ale... "lietuviška dešra"!

Vienas Kalifornijos angliško dienraščio korespondentas buvęs pakviestas užkandžiams ir po pasivašininimo lietuviškomis dešromis aprašęs įvykį savo atstovaujame laikraštyje ("Yuventojų socialėmis problemomis... visada tas vedė ir ves žmonių mases kilti savo būviui pagerinti".

Kaltina "Sovietus", o pats pasako, kas iš tikrųjų verčia kilti žmones.

Keistai sukasi ponų logika. O gal tai tik "gudrus" manevras savo skaitytoją suvedžioti.

Visaip gali būti. Tačiau, gali būti ir taip, kad jie dar nevisai supranta ką kalba.

Gal būt, kad nekurię iš jų jau pradeda suprasti, kad gyvenimo sąlygos yra didysis akstinas žmonėms kilti už savo būvį, bet dar vis negali pasiliuosuoti nuo įsikalbėjimo, jog tai "Sovietų" padarinys.

Z. Janauskas

caipa News-Mirror") sekamai:

Dešros buvę taip stipriai užtaisytos česnakais, kad apylinkės šeškai, kurie, aišku, nei neragavę jų, apleido savo uolas ir išbėgo arba į kalnus, ar pasiskandino Pacifike.

"Vienybė" daro išvadą: Jei lietuviškų dešrų meistrai Antanas ir Marija Mack duotų "veiksniams" receptą, jie kaip bematai apjuostų Lietuvą dešros lanku ir "bring it home alive". ("Vienybė" sausio 1.)

— L. Jonikas

Pasiskiria antrą vietą

Keli metai atgal, jeigu koks mokslininkas būtų sakęs, kad JAV bus nustumtos į antrą vietą moksle ir ekonomijoje, būtų priskaitytas prie išdavikų, o šių metų pabaigoj, jau daugelis pripažįsta, kad JAV pasitraukimas į antrą vietą neišvengiamas.

Erdvių užkariavimo mokslė tatai jau įvykęs faktas. Patys mokslininkai pripažįsta, kad jiems truks du metai atsiekti tai, ką tarybiniai mokslininkai turi dabar. O anie pasiryžę progresuoti moksle dar sparčiau, tai ky-la abejonių apie galimybę pasivyti.

Mokslininkų grupė iš 10 asmenų, kurių tarpe yra S. K. Allisin, G. F. White, H. C. Urey ir kiti, patiekus raportą demokratų vadams, kad su 1970 m. komunistinės šalys pralenks mus ir technologijoje.

Senato komitetas Tarybų Sąjungoj išbuves 31 dieną, grįžęs perspėja, kad su 1975 m. mūsų šalis bus pralenkta ir elektros gamyba. Jie turi tris kartus daugiau ga-

limybių pajungti upes gamimui pigios elektros. Jau dabar jie naudoja perlaidas iki 500,000 voltų, kuomet mūsų šalyje galima perleisti tik iki 345,000.

Agrikultūros sekretorius Bensonas grįžęs iš tarybinės šalies raportavo, kad jau dabar ta šalis užaugina dvigubai daugiau kviečių, negu mūsų šalis, ir ji dar pasirengus plėsti milijonus akru naujų dirvų. Atsilikę esą dar kiek kukurūzų auginime, bet daro smarkų progresą. O kad grūdų priaugins daugiau, tai ir mėsos padaugėjimas neginčijamas.

Pieno jau ir dabar primelžia daugiau, negu mūsų šaly. Tikimasi, kad ir skaitant nuo galvos pieno kiekiu, jis viršys mūsų šalį su pabaiga metų.

Tarybų šalis surenka gabius jaunuolius ir mokslina valdžios lėšomis. Aukštesnius mokslus einą tik gabiausi. Jau dvigubai daugiau išlavina inžinierių ir kitų mokslo vyrų negu mūsų šalis. Tai neginčijama jėga kelti šalies progresą visose gyvenimo srityse.

Mokslininkai kelia balsą už didesnį dėmesį progresui, o ne pelnui, bet ne jie, o stambios kompanijos nustato mūsų šalies vairą.

— Petriškis, Vilnyje

Britai kvies Chruščiova

Premjeras Macmillanas sako, jis kvies premjerą Chruščiova Anglijon po viršūnių konferencijos, kuri prasidės gegužs 16. Konferencija, manoma, tęsis apie 8 dienas ir gal ribosis svarstymu tik vieno kito klausimo. Britai nori, kad po jos tuojau sektų kita ir daugiau tokių konferencijų.

Kvietimas Chruščiovo Londonan po viršūnių konferencijos, atrodo, kad Macmillanas norės tampresnių ryšių su Tarybų Sąjunga, tuomi jis mano savo poziciją sustiprinti.

Chruščiovas taipgi kviečiamas ir Azijon. Pirmiausia jis vyks Indonezijos. Pakeliui, manoma, jis sustos Indijoje pasitarti su premjeru Naseru.

Kovo 15 Chruščiovas vyks Prancūzijon.

Nuo sausio 8 iki 16, Italijos prezidentas Giovanni Gronchi lankysis Tarybų Sąjungoje. Prezidentas Eisenhoweris vyks Tarybų Sąjungon birželio pradžioje.

Kaip matome, premjeras Chruščiovas bus labai užimtas diplomatiniais sutikimais pokalbiais. Tai rodo, kad jo vaidmuo darosi vis svarbesnis pasaulinėje politikoje. Tarybų Sąjunga vis daugiau stiprėja ir žygiuoja į pirmą vietą pasaulinėje politikoje.

— Vilnis

ŠYPSENOS

Išsipraktikavęs

Vaikino pasipiršimas merginai labai pavyko. Mergina buvo tikrai sužavėta.

"Ar tu kada nors kalbėjai panašiai merginai pirm manęs?" užklausė ji, vis dar negalėdama susivaldyti iš džiaugsmo.

"Ar tu manai, kad aš būčiau galėjęs tą padaryti pirmu sykiu?" atsakė jis klausimu.

Užuomarša

"Tavo vaikinai matyti yra užuomarša", pastebėjo mergina savo draugei.

"Kodėl tu taip manai?" "Todėl, kad praėjusią savaitę baliuje aš turėjau jam nuolatos priminti, kad jis susiziedavęs ne su manim, o su tavim".

Ir jis nelauktų ilgai

"Kaip tu gali pakęsti danties skausmą taip ilgai?" kursto Petrukas savo draugą Juozuką. "Aš tavo vietoje tą dantį seniai būčiau išrovęs".

"Ir aš būčiau taip pasielgęs, jei dantį skaudėtų tau".

Nesijuokit

Žinia iš Detroito sako, kad George Romney, American Motors Korporacijos prezidentas, atsisakė priimti \$100,000 bonų, kuriuos jam pasiūlė jo kompanijonai.

Nemanykit, kad jam galva apsisuko. Jis gauna į metus algos \$225,000.

Sumažėjusios Tautos Fondo, Alto, ir Balfo įplaukos kalba apie mūsų paslankumą atlikti savo įsipareigojimus tautai", skundžiasi VLIKO pirmininkas Dr. A. Trimakas.

Suprantama, be dolerių sunku slankioti, nekaltant jau apie skraidymą į Washingtoną orlaiviais.

"Mes leidome suprasti, kad medžiaginis gerbūvis mūsų vyriausias, jei ne vienintėlis, tikslas", sako JAV vyskupai savo rašte.

Labai teisingai pasakyta. Komentarų nereikia.

Beje, mes ir be to tą gerai žinojome.

Gediminas Galva stato klausimą: "Karas ar pasidavimas?"

Bėda tai tuščiai galvai, kad ji negali nei karą skelbti, nei kam nors pasiduoti. Kiauras puodas niekam neberekalingas.

Dr. Šaipokas

Mokslo Klausimais

P. Tamutis

Fizikos-matematikos mokslų kandidatas

(Tąsa)

XIX a. šias jėgas bandyta aiškinti labai mažų dalelių, kurias galima pavadinti „ultradalelėmis“, dūžiais. Manyta, jog kūnus nuolat bombarduoja „ultradalelės“, kurių pripildyta visa erdvė. Jei erdvėje būtų tik vienas kūnas, tai „ultradalelės“ jį bombarduotų vienodai iš visų pusių. Jų sukelti dūžiai tuo atveju atsivertę, ir kūnas liktų rimtyje. Jei erdvėje yra du kūnai, šie dūžiai neatsiveria. Kūnai užstoja „ultradalelėmis“ kelią ir neleidžia bombarduoti tų paviršių, kurie nukreipti vienas į kitą. „Ultradalelių“ dūžiai išorinius paviršius priverčia kūnus suartėti, ir todėl atrodo, kad kūnai artėja vienas į kitą dėl savitarpio traukos jėgos. Matome, jog „ultradalelių“ hipotezė paneigia traukos jėgos buvimą, o visuotinės traukos dėsnį paaiškina dalelių dūžiais.

Maskvos profesorius Staniukovičius iškėlė „gravitonų“ hipotezę traukos prigimčiai išaiškinti. Pagal šią hipotezę materialūs kūnai spinduliuoja į visas puses daleles — „gravitonus“. Jei erdvėje yra tik vienas kūnas, tai jis spinduliuoja „gravitonus“ laisvai į visas puses ir todėl yra rimtyje. Jei šalia yra du kūnai, tai erdvė tarp jų būna prisotinta „gravitonų“. Į šią erdvę „gravitonai“ menkai tespinduliuojami. Kitomis kryptimis jie spinduliuojami laisvai ir stumia minėtuosius kūnus, juos suartindami, kaip išmetamos dujos stumia reaktyvinius lėktuvus. Gaunamas toks pat efektas, kaip ir tuo atveju, kai vienas kūnas traukia kitą. Ši hipotezė taip pat paneigia traukos jėgą, o traukos dėsnį aiškina dalelių spinduliuoimu.

Dalelių hipotezės nepaaiškina patenkinamai visų klausimų, susijusių su visuotine trauka, todėl mokslas jas atmeta. Traukos jėgos prigimtį tyrinėjo garsūs vokiečių fizikas Einšteinas. Jo sukurta traukos teorija tokia sudėtinga, kad išdėstyti ją išsamiai populiaria forma neįmanoma. Einšteino teorijos pagrindinė idėja yra tokia. Fizika moko, kad kūnas, kurio neveikia jokios jėgos, yra rimtyje arba juda tiesiaisiais ir tolygiai — vienodu greičiu. Tuo atveju sakoma, kad kūnas juda iš inercijos, vadinasi, neveikiamas jokių jėgų. Žemės sąlygomis minėtojo judesio nėra, nes kūną veikia oro ir trinties jėgos, Žemės bei kitų

paviršių, kuriais jis juda, dangaus kūnų trauka. Tik tarpvaigždinėje erdvėje, toli nuo visų dangaus kūnų, kur nėra oro ir kur dangaus kūnų trauka nežymi, galimas tiesiaieigis ir tolyginis judesys. Bendroji reliatyvumo teorija, kaip ir daugelis kitų teorijų, atmeta traukos jėgų buvimą ir teigia, kad materialūs kūnai keičia juos supančios erdvės savybes, kad jie savotiškai tą erdvę „iškreivina“. Erdvę „iškreivinama“ visur ten, kur kūnas kuria traukos lauką. Traukos lauką „iškreivintoje“ erdvėje negalioja Euklido geometrija, t. y. ta geometrija, kurios mus moko vidurinėse mokyklose. „Iškreivintoje“ erdvėje kūnai iš inercijos, kitaip tariant, jokių jėgų neveikiami, juda jau ne tiesėmis, bet kreivėmis. Toks judėjimas ir sudaro traukos jėgos išspūdjį. Galėtume pasakyti, kad Žemė juda apie Saulę ne todėl, kad ši Žemę traukia, bet todėl, kad Saulė „iškreivina“ erdvę taip, kad Žemė iš inercijos, t. y. jokių jėgų neveikiama, skrieja aplink ją.

Erdvės „iškreivimo“ negalima vaizdžiai paaiškinti. Galima tik nurodyti pavyzdį, kuris bus labai grubi analogija erdvės „iškreivimui“. Išivaizduokime gulščiai laikomą rėmą, aptemptą audeklą. Uždėjus ant jo visai lengvą rutuliuką ir jį pastūmus, jis riedės audeklu tiese. O sunkus rutuliukas riedėdamas įlenks audeklą ir judės jau kreive, nes „erdvė“, kurioje jis juda, yra „iškreivinta“. Negalima sakyti, kad bendroji reliatyvumo teorija pilnai išsprendė traukos jėgų prigimtį, sutapatindama trauką su inercija. Ši teorija, naudojama traukos laukų fiziniams savybėms nustatyti, duoda išvadas, pasitvirtinančias praktikoje, bet ji iš esmės pilnai nepaaiškina, kodėl materialūs kūnai vienas kitą traukia. Traukos jėgų prigimtį galutinai išaiškinti ateities mokslas.

Traukos jėgos reikšmę žmogui, gyvybei ir visiems procesams Žemėje sunku pervertinti. Tik traukos dėka žmogus ir visi kiti kūnai tvirtai laikosi Žemės paviršiuje. Jeigu jos nebūtų, visi kūnai dėl Žemės sukimosi apie savo ašį būtų nusviesti į pasaulio begalines erdves, kaip yra nusviedžiamas į šalių akmuo, trūkus avirutei, kuria jis sukamas aplinkui. Tik traukos dėka Žemė išlaiko apie save atmosferą, būtina gyvybei palaikyti.

Tik jos dėka lietaus lašai krinta į Žemės paviršių ir aprūpina drėgme augalus. Tik trauka verčia upių vandenį tekėti į jūras ir pakeičia sukli turbinas hidroelektrinėse, aprūpinančiose didžiules pramonės įmones ir dmiեսčius reikalinga elektros energija. Pastaruoju metu žmogus bando panaudoti Mėnulio trauką, sukleičią potvynius ir atoslūgius, elektros energijai gaminti.

Niutono atrastas visuotinės traukos dėsnis labai svarbus daugeliui mokslo šakų. Jis ypač reikšmingas astronomijai. Juo remiantis apskaičiuotos Saulės, planetų ir jų palydovų masės, nustatyta, kad mūsų Saulės sistemoje prieš milijonus metų planetos skriejo taip, kaip dabar, ir kad jos ateityje taip skries dar milijonus metų. Pagal visuotinės traukos dėsnį galima iš anksto nustatyti Saulės ir Mėnulio užtemimų ir kometų pasirodymo laiką ir tuo pačiu pašalinti mitą apie šių reiškinų antgamtinį pobūdį. Tai padeda stiprinti žmonių sąmonėje materialistinę pasaulėžiūrą, kuri griežtai atmeta antgamtinės jėgos ir visų gamtos reiškinys paaiškina objektyviu dėsningumu. Visuotinės traukos dėsnis padėjo astronomams surasti vieną tolimiausių mūsų Saulės planetų — Neptūną.

Geofizikams visuotinės traukos dėsnis dažnai padeda teisingai paaiškinti įvairius reiškinys, vykstančius Žemės gelmėse, jos paviršiuje ir aukštuosiuose atmosferos sluoksniuose. Šį dėsnį reikia labai gerai žinoti ir leidžiant dirbtinius Žemės palydovus bei kosmines raketas.

Ne visada trauka žmogui yra naudinga. Puikiai žinoma, kokia puiki transporto priemonė yra lėktuvai, ypač jei reikia toli keliauti. Deja, į orą pakilus lėktuvą Žemė traukia ir verčia jį kristi žemyn. Lėktuvams nenukrinta tik tuo atveju, kai jo varikliai nuolat dirba. Dirbdami jie sunaudoja labai daug vertingo skysto kuro, kurio atsargas Žemėje ribotos. Taip tiesiog iššvaisto vertingą skystą kurą, sudegindami jį tik tam, kad neleistų lėktuvams nukristi. Būtų tikslinga atpalaiduoti lėktuvą nuo Žemės traukos, kai jis pakyla. Tada variklius pakilusiame lėktuve išjungtume, ir jis nuskristų didžiulius nuotolius iš inercijos. Minėjome, kad užsidendgti nuo traukos negalime, todėl, deja, negalime ir lėktuvu atpalaiduoti nuo Žemės traukos. Ar nėra kokių vilčių iš esmės pagerinti žmogaus skraidymo problemą? Tokių vilčių teikia antigravitacijos idėja. Visi materialūs kūnai, su kuriais susiduriame, vienas ki-

VYT. MISEVICIUS

Laimės Plaktukas

Pranciškonų gvardijonas tėvas Augustinas vargoninuku ir bažnytiniu choru buvo patenkintas:

— Taip, Dutkevičiaus, kai užtrauksit aleliuja, Jėzus prieš laiką prisikels! — gyrė jis vargonininką.

— Tai jau, tėve, stengsimės, — braukdamas nuo žvilgančio pakaušio prakaito lašus, nuolankiai tarė nudžiugęs vargonininkas.

Pasigėrėjęs chorą, davęs keletą patarimų puošiančiom bažnyčioje velykinį altorių davatkomis, tėvas Augustinas grįžo į vienuolyną. Koridoriuje sklido vienuolyno tėvams gaminamas gavėnios pasninko valgis — svieste virtas karpis; o dievobaimingi broliukai, visą savaitę valgydinami nebalintomis kruopomis, zujo apie virtuvės duris, tykodami nudžiauti ką nors gera.

— Velniai rautų, — niurzgė eidamas tėvas Augustinas, — į bažnyčią jų nenu-

tą traukia. O gal gali būti ir tokios medžiagos, kurios vieną kitą stumtų? Tokios atostūmio jėgos tarp įsivaizduojamų medžiagų pavadintos antigravitacijos jėgomis. Iki šiol tokių medžiagų neįrodyta, kad jų negali būti. Turėdamas tokias medžiagas, žmogus galėtų valdyti traukos jėgas. Į lėktuvą paimtas tokios medžiagos gabalas pakeltų jį į norimą aukštį, ir tam nereikėtų jokių variklių ir jokio kuro. Jei žmonijai pavyktų tokią medžiagą gauti, gyvenimas Žemėje labai pasikeistų. Išnyktų geležinkeliai, automobiliai, laivai, visi keliai taptų neberekalingi, apaugtų žole, mišku arba būtų paversti derlingais laukais. Būtų tik viena transporto priemonė — oro laivai su medžiagomis, turinčiomis antigravitacines savybes. Tada nebūtų jokios problemos nuskristi ne tik į Mėnulį, bet ir į bet kurią Saulės sistemos planetą.

Kai kurie fizikai iškelia mintį, jog tokių medžiagų gamtoje, gal būt, yra ir kad jos pėdsakai gali būti aptinkami net Žemėje — tai vadinamosios antimedžiagos, kurioms priklauso, pvz., gerai atomistikoje žinoma elementari dalelė — pozitronas. Atrodo, jog visgi pozitronas antigravitacinėmis savybėmis nepasižymi, nors tai iki šiol eksperimentališkai ir neįrodyta.

Traukos jėgos pajungimas žmogaus valiai — labai svarbus mokslo uždavinys. Jo išsprendimas atskleistų pasakiškas galimybes.

varysi, o prie valgio pirmieji, — ir netikėtai pravėrė galutinės celės duris.

Celėje brolis Celestinas, jausdamasis laimingiau pasaulyje žmogumi, dideliais bryzais piovė lašinius ir, pirštu juos pagrūsdamas į burną, godžiai kramtė.

— Meiteli! — sugriaudė tėvas Augustinas.

Brolis Celestinas sustingo su lašinių gabalu burnoje ir atsipeikėjęs puolė prie tėvo Augustino rankos.

— Meiteli! — dar garsiau sugriaudė tėvas Augustinas. — Bažnytinius lašinius vagi! Meiteli! — ėmė sukli broliuko ausį, o šis pilna lašinių burna iš skausmo ir baimės tik liūdnei inkštė...

Gvardijonas norėjo dar šaukti, bet staiga kažką atsiminęs suminkštėjo ir išeidamas pasakė:

— Vakare po pamaldų ateik pas mane... Nuodėmę reikės išpirkti!

Rytojaus dieną brolis Celestinas visų nustebimui buvo atleistas nuo nusibodusių, iki kaulo įkryusių pamaldų per visas šventes.

Į klausimus Celestinas atsakinėjo, prie lūpų prisidėdamas pirštą:

— Šš! — ir nueidavo, paslaptinai šypsodamasis.

Velykų išvakarėse, 1937 metų didįjį šeštadienį, tikintieji rinkosi į bažnyčią.

— Bus stebuklas šiomet ar ne? — domėjosi dievobaimingos moterėlės.

(Kretingos bažnyčia, be švento Antano „stebuklių“, buvo pagarsėjusi dar vienu — velykų naktį, prieš prisikėlimą, šalia švento Pranciškaus altoriaus įrengto darbo kildavo dundesys, bildėjimas, būdavo girdėti lyg žingsniai, lyg vaitojimas. Taip tęsdavosi iki prisikėlimo. Tikintieji, šventos baimės pagauti, gausiai mesdavo centus ir litus į aukų lėkštę ir žengnodavosi. Po prisikėlimo tėvas Augustinas pasiimdavo švęstą žvakę, švento vandens, krapylą ir, atsidaręs už altoriaus esančio rūšio duris, leisdavosi su minia žemyn. Apieškodavo, pasventindavo visus rūšio kampos, bet čia būdavo tylu ir tuščia...)

Šis stebuklas — bildesys kasmet labiau ir labiau garsėjo savoje ir gretimose parapijose. Todėl šiomet tikinčiųjų prisirinko pilna bažnyčia...

Prasidėjo pamaldos. Nuo žvakių ir smilkalų kvapo sukosi galva, bet tikintieji kantriai meldėsi ir baimingai laukė stebuklo.

Pamaldoms baigiantis, kai kunigas atsikuko į klūpan-

Kaip Eina LB Vajus

Jau tik kelios dienos beliko iki LB vaju pabaigos. Pirmieji trys rajonai aukų kvotas išpildė ir didina labai reikiamą kaupą, o pirmo rajono draugai-ės ir naujų prenumeratų kvotai jau pradėjo kaupą. Jungtinėse Valstijose Liaudies Balso draugai ir draugės irgi labai gražiai pasidarbavo ir gausiai parėmė. Tas viskas sutvirtino LB išsilaukimą ir padarė draugus energingiau darbuotis dėl savitraščių tolimesnio išsilaukimo.

Tik ketvirto rajono draugai kaž kodėl šiemet skaudžiai atsiliko su vaju pravedimu. Pavieniai skaitytojai labai gražiai pasirodė su aukomis, bet organizuoto veikimo vaju pravedimui visame ketvirtame rajone trūko. To rezultate dar aukų kvotos išpildymas tik įpusėjęs, o naujų prenumeratų gavimas ir nuo įpusėjimo dar gana toli.

Laikė praėjus savaitės vaju rinkų eilę papildė Radway, Alta., ir Crowland, Ont., vaju rinkai, gražiai papildė vaju darbo rezultatus Port

Arthur, Red Lake, Windsor, Vancouvero, Montrealo, Winnipeg, Hamiltono ir Toronto vaju rinkai. Eilė skaitytojų atsinaujindami prenumeratas gausiai parėmė savitraščių aukomis.

Vaju rinkų lenktynėse žymesnių pakaitų neįvyko. Toronto vaju rinkų priešakyje vis laikosi J. Valaitis su 260 punktu ir T. Rimdžius su 177 punktais.

Tarprajoninėse lenktynėse aukų kvotos pavyzdgingiausiu išpildymu dabar pirmoje vietoje yra trečias rajonas, o naujų prenumeratų kvotos išpildyme — pirmas rajonas. Bendros kvotos išpildyme pirmoj vietoj garbingai laikosi pirmas rajonas.

Iki sausio 11 d. vidurdienio iš rajonų gauta sekančiai:

Iš pirmo rajono 22 naujos prenumeratos ir \$888.00 aukų.

Iš antro rajono 31 nauja prenumerata ir \$2,035.33 aukų.

Iš trečio rajono 9 naujos prenumeratos ir \$584.50 aukų.

Iš ketvirto rajono 3 naujos prenumeratos ir \$148.50 aukų.

Iš JAV 29 naujos prenumeratos ir \$727.00 aukų.

Iš Brazilijos dvi naujos prenumeratos.

Bendrai laike šio vaju jau gauta 96 naujos prenumeratos ir \$4,383.33 aukų.

Vaju rinkai punktu turi sekančiai:

Toronto vaju rinkai	1,733
Montrealo vaju rinkai	1,473
Windsoro vaju rinkai	399
Hamiltono vaju rinkai	374
Winnipeg vaju rinkai	308
Port Arthur vaju rinkai	307
Chicagos vaju rinkai	300
So. Bostono vaju rinkai	193
Brooklyno vaju rinkai	133
Vancouverio vaju rinkai	117
Rodney vaju rinkai	100
Waterburio vaju rinkai	92
Red Lake vaju rinkai	84
Detroito vaju rinkai	78
Rochesterio vaju rinkai	77
Miami vaju rinkai	54
Kapuskasing vaju rinkai	46
Atikokan vaju rinkai	41
Baltimore vaju rinkai	37
Sudburio vaju rinkai	33
Delhi vaju rinkai	30

Lethbridge vaju rinkai 30
Radway vaju rinkai 10
Crowland vaju rinkai 6

Ir devyniolika kitų vaju rinkų ar jų grupių, turinčių po mažiau kaip 30 punktų, kurių skaičius laike praėjus savaitės nepasikeitė, čia nekartojama.

Vaju eina prie pasėkmingo užbaigimo. Būtų gražu ir visuomeniniai svarbu, kad atskirose vietovėse Liaudies Balso draugai ir draugės suruoštų vaju užbaigtuves pagerbimui taip nuoširdžiai pasidarbavusių vaju rinkų. Torontiečiai šiuo reikalu vasario 13 d. ruošia bankietą. Visi LB draugai ir draugės kviečiami prisidėti prie suruošimo kuo skaitlingesnio ir kuo gražesnio šio parengimo.

Pakartotinai primename, kad visos LB vaju rinkos turi pasiekti LB raštinę iki sausio 20 d. Visus skaitytojus prašome nepalikti be atsiliepimo į jums siūstus vaju reikalų laiškus.

K. Kilikevičius

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Kushlis, Kearny, N. J., prisuntė LB paramai \$2.00 aukų.

S. Menkeliunas, Port Arthur, Ont., prisuntė \$9.00 surinktų aukų. Aukojo S. Menkeliunas \$2.00; Mrs. S. Menkeliunas \$1.50; A. Rarideau, M. Shumik, E. Wutranen, O. Kostovich ir A. Menkeliunas po \$1.00 ir vienas 50 c.

J. Virbickas, Glasgow, Škotija, gražiai pasidarbavo ir darbuojasi prenumeratų atnaujinime ir surinko 2 svarus ir 10 šilingų aukų. Aukojo po 10 šilingų V. Aleksas, A. Geležiunas, P. Malakauskas, J. Papiliauskas ir A. Jaurusevičius.

K. Songaila, Crowland, Ont. atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$2.00 ir prisuntė \$2.10 surinktų aukų. Aukojo devyni po 10-25 c.

S. Paberelis, Windsor, Ont., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir dar \$15.00 surinktų aukų. Aukojo: V. Kirvela ir St. Skuda po \$5.00; S. Paberelis \$4.00 ir T. Rimša \$1.00.

A. Sakalauskiene, B. Drukas, Toronto, užrašė po naują prenumeratą į Lietuvą.

A. Plečkaitis, Radway, Alta., prisuntė atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe dvi atnaujintos Lietuvon ir nuo A. Petkaus ir savęs po \$1.00 aukų.

P. Daukšys, Bellevue, Alta., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$2.00 ir prisuntė nuo vieno 50 c. aukų.

B. Kvietinskis, Montreal, prisuntė dvi naujas prenu-

meratas, užrašytas A. Adakausko į Lietuvą, kelias atnaujintas ir sutinkant Naujus Metus draugų sudėtus \$34.50 aukų. Aukojo: A. Judickas \$5.00; J. Turuta, J. Vilkelienė, Nellie, J. Sinkavičius, E. Vilkiš, M. Paragis ir B. Kvietinskis po \$2.00; A. Adakauskas, J. Kaušyla, V. Verbyla, F. Fileris, J. Pelakauskas, Helen, M. Spaičys, Ch. Gelčys, L. Kisielis, Dipukė, N. Venckaitienė, V. Sapkauskas, V. Rimavičius, V. Kiniauskas ir Longueillo gyventojas po \$1.00 ir vienas 50 c.

J. Valaitis, Toronto, pridavė nuo L. Gruodienės atnaujintą prenumeratą į Lietuvą ir 50 c. aukų.

T. Rimdžius, Toronto, atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą.

J. R. K., Toronto, atsinaujino sau ir tris prenumeratas į Lietuvą.

V. Strazevičius, Toronto, Ont., pridavė atnaujintų prenumeratų ir \$3.00 surinktų aukų. Aukojo: W. Martin \$2.00 ir W. Strumskis \$1.00.

L. Svirplys, Windsor, Ont., prisuntė atnaujintų prenumeratų, nuo R. Purlio \$1.00 aukų ir pats paaukojo \$2.00.

P. Kisieliene, Montreal, prisuntė nuo P. Putys \$5.00 aukų.

M. Deedas, Red Lake, Ont., vėl prisuntė tris jų užrašytas į Lietuvą naujas prenumeratas, kelias vietines atnaujintas ir \$4.00 surinktų aukų. Aukojo: T. Valiukonis \$2.00; W. Gargol ir N. Pamiolowski po \$1.00.

A. Grinkus, Vancouver, B. C., atsinaujino sau ir Lietu-

von prenumeratą ir paaukojo \$9.50.

Jos. Alexaitis, Essex, Conn., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukojo \$6.00.

J. Cheponis, Lasalle, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo F. Reinotienės \$1.00 aukų.

Stanley Joseph, Port Albert, B. C., ir C. Malaske, Winnipeg, Man., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumeratas ir paaukojo po 50 c.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

B. Batavičius, Port Arthur, Ont., \$11.00;

C. Jaselun, Clyde, Alta., \$1.00;

J. A. Pečiulis, Calgary, Alta., \$1.00;

C. Spakauskas, Fort William, Ont., \$1.00;

A. Wikis, Hamilton, Ont., \$2.00;

A. Zvirzdin, Richfield Springs, N. Y., \$5.50.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Ar Žinote, Kad:

Jungtinėse Valstijose kasmet susėrga iki 9,000,000 vaikų iki 15 metų amžiaus. 700,000 iš to skaičiaus palieka su ligų žymėmis.

Daugiausia susirgimų būna miestų centruose, o mažiausia kaimuose.

Meksikoje nekurios indėnų gentys per šventes valgydavo tam tikrus grybus manydami, kad tas jiems padeda protiniai sutvirtėti.

Mokslininkams tuos grybus ištyrus surasta, kad juose yra Hallucination sunkos, naudojamos proto ligoms gydyti.

Esą surasta, kad trachomo ligą sukelia tam tikri virusai. Greitoj ateių ši liga būsianti sukontroliuota, kaip kad raupai buvo sukontroliuoti, pagalba čiepu.

Dr. A. A. Schee pritaikęs plastikinę triūbelę, kurios pagalba geriau girdima, negu iki šiol naudojamomis priemonėmis.

1959 metais amerikiečiai surūkę 455,000,000,000 cigarečių.

Iš Egipto atkastų senų kapų surasta, kad prieš 5,000 metų drabužių pasiuvimas buvo nei kiek neprastesnis, kaip šiandien.

Žiemos metu mirusius laidodavę vilnoniuose drabužiuose.

Kortos buvo gaminamos Europoje jau 1400 metais. Tai yra, dar prieš Gutenbergo biblijos išspausdinimą.

Mantrealietis

čius žmones, staiga už altoriaus stuktelėjo vieną, antrą, trečią kartą. Per tikinčiųjų nugaras perėjo šiurpas. Didžiausioje tyloje jie klausėsi būdesio, tik vikrus broliukas su aukų lėkšė nardė minioje. Staiga nuo altoriaus nukrito keletas degančių žvakių, rūsyje pasigirdo keiksmas. Tikintieji vėl krūptelėjo, o choras pergalingai užtraukė "aleliuja".

Tėvas Augustinas, įsaudamas tikinčiųjų nekantrumą, nenoromis atidarė dureles į rūšį. Minia grūdosi iš paskos. Vienuolyno viršininkas, nusileidęs iki pusės laiptų, staiga užpūtė žvakę ir pusbalsiu nusikeikė:

— Velnias! ..

— Kas, kas, tėveli? — pasiteiravo viena moterėlė ir, nelaukdama atsakymo, pranešė: — tėvas Augustinas velnią pamatė. ..

— Nutilk! — sugriežė dantimis Augustinas, bet jau buvo per vėlu: žmonės, išgirdę apie velnią, vienas per kitą grūdosi į rūšį.

(Šiuose rūsiuose pirmaisiais pokariniiais metais tarybiniai saugumo organai rado daug paslėptos sprogstamosios medžiagos, ginklų, maisto, pinigų, aprangos. Visa tai dievobaimingi tėvai buvo paslėpę čia banditams.)

Vaizdas, kurį jie išvydo, buvo nelauktas: laiptų apačioje gulėjo numestas didelės plaktukas, o toliau... bažnytinio vyno boselis ir šalia jo visiškai nusigėręs brolis Celestinas. ..

Tėvas Augustinas tekinas nusileido laiptais ir trejetą kartų stipriai spyrė broliui Celestinui žemiau nugaros.

... Kai tikintieji velykų rytą grįžo iš pamaldų į namus, juos stebino nematyta brolio Celestino išvaizda. Jis, kažkodėl, vienuolyno rūbus pakeitęs į pasaulietiška trumpom rankovėm švarką ir išaugtines, tik truputį žemiau kelių siekiančias kėlnes, kasidamas sumuštus šonus, skubiai nėrė į miestą.

Po mėnesio "Pranciškaus varpelis" pranešė, kad buvęs vienuolyno brolis Celestinas ekskomunikuojamas ir bus teisiamas už šventenybių išniekinimą. ..

... Nebėra brolio Celestino, nebėra daugiau ir stebuklų.

Jei norėsite dar kartą išgirsti apie šį stebuklą ir teks jums važiuoti per Kretingos rajoną, sustokit "Laimės" kolūkyje. Ten pasiteiraukite kalvio Jokūbo Pilelio. Arba senio Jokūbo. Nesvarbu, kaip jį pavadinsit: visi čia jį pažįsta. Jis papasakos šią istoriją. Užbaigdamas gudriai mirktelės:

— Pastuksenu dabar kūju, — pasakys jis, — o užtai gaunu ne tik lašinių, bet ir pyrago. Nauji stebuklai, ir tiek.

Paskui iš lėto atsikels arba anūką į kalvę nusiųs. Iš ten atneš didoką kūjį:

— Va, — parodys, — anais laikais mėginau ir aš su juo stebuklus daryti, bet neišėjo. O dabar darau ir pavyksta!

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Rytinės Montrealo dalies lietuviai, palydėdami 1959 metus, apart draugiškų pasikalbėjimų, palietė ir visuomeninius reikalus.

Draugas J. Pelakauskas, sutinkant naujus metus, padarė trumpą peržvalgą praėjusių metų svarbesnių tarpautinių įvykių. Draugė J. Vilkeliene ir W. Sapkauskas atsikreipė į dalyvius, kad pasveikintų su naujais metais Liaudies Balsą su auka, ką jie ir padarė suaukodami \$28.00.

Antroje miesto dalyje, Verdunė, būrelis lietuvių sutiko naujus metus pas draugus Jazulaičius. Kaip teko patirti, verduniečiai ir vilksaliečiai praleido vakarą labai draugiškai, pasikalbėdami ir pasidiskusiodami.

J. Vilkeliene, A. Mikulienė ir W. Sapkauskas suruošė staigmeną J. Makarevičiui, 60-tų gimtadienio sukaktuvių progą. Vaisės atsituvo pas J. J. Vilkelių.

Sukaktuviniui atminčiai nuo dalyvių įteikta vertinga dovana.

Gruodžio 26 dieną J. S. Cicinskai suruošė vaisės savo jaunesnio sūnelio Alfredo 21 metų sukaktuvėms atžymėti.

Kaip žinia, Cicinskai yra

draugiško būdo žmonės, todėl ir į šį sukaktuvių pokilį atsilankė nemažas būrelis Alfredo draugų ir draugių, kurie palinkėjo sukaktuviniui laimingų metų, apdovanojo jį ir tuom pat laiku praleido vakarą labai smagiai.

Serga V. Malinauskas ir dukrelė Stefanija. Abudu gydos namie, gydytojo priežiūroje.

J. Krisčiokaitis, puldamas nuo kopėčių, susilaužė abidvi kojas. Gydos Viktorijos ligoninėje.

Linkiu jiems greitai pasveikti.

Numirė A. Pauliukas, 42 metų amžiaus, gimęs Montreale. Paliko liudėsyje motiną, sesutę (Laurinaitienę) Montreale ir brolių Jungtinės Valstijose.

Vasario 19-28 dienomis Show Mart patalpose įvyks ūkio gaminių paroda.

Apart Kanados, bus Jungtinių Valstijų, Anglijos, Francijos ir Vakarų Vokietijos ūkio gaminių.

Sausio 1 dieną upėj vanduo buvo pakilęs virš normos ir nedaug trūko, kad išsilietų iš krantų ir apsemtų dalį miesto.

Ledlaužiai plaukiojo upe ir sklaidė ledus, kad neužtvenk

tų, bet upė nerodė didelio atoslūgio.

Iki šiol aukšti valdininkai turėjo pasus pervaziavimui Jacques Cartier ir Victoria tiltų, bet nuo sausio 1 dienos visi pasai panaikinti.

Kada McGill universitetas buvo įsteigtas 1824 metais, tai jis turėjo tik 3 studentus. Šiemet jame mokosi 10,000 studentų ir po naujų metų užsiregistravo naktinei klasei 6,655.

Nuo sausio pirmos penkiose pradinėse protestonų mokyklose Montreale bus naudojama televizija mokymui.

Jeį pasirodys, kad praktiška, bus panaudota ir aukštesnėse mokyklose.

Kanados Progreso Klubas savo susirinkime nutarė dar metus laiko aprūpinti raišių ir silpnapročių mokyklų mokinius pienu.

Praėjusiais metais klubui tas kainavę \$35,000.

Policija įspėja, kad palikimas automobilio neužrakinto yra įstatymais draudžiamas.

Jeį neužrakintas automobilis bus pavogtas, tai apdrauda nebus išmokama.

A. Yamaska, važiuodamas per Jacques Cartier tiltą vieton 25 centų įmetė metalinę plokštelę. Mašina pradėjo švilpti, pribuvo policija, suėmė kaltininką, kurį teismas nubaudė \$50.00.

Montrealo miesto valdyba savo rezolucijoje reikalauja, kad federalė valdžia išleistų įstatymą prieš įgabėtiną nešvaraus turinio knygų iš Jungtinių Valstijų ir Europos.

Miestas įsteigė savo lėšomis 193 čiuožyklas dėl jaunimo.

Nuo sausio 1 dienos Montrealo ligoninės pakėlė mokesť iki \$5.00 į dieną.

Dabar kambarys nekuriose ligoninėse kainuos \$30.00 į dieną, be gydytojo ir vaistų.

Montrealo Draugijos Neregiam Remti suruoštame kalėdiniame parengime dalyvaavo virš 300 neregijų vaikų.

Gesu svetainėj įvykusiame kailiukų darbininkų unijos susirinkime buvo nutarta reikalauti, kad naują sutartį pasirašant būtų įvesta 35 valandų darbo savaitė vietoj 40, taipgi ir kitų pagerinimų.

Unijai priklauso 2,200 darbininkų.

Dr. W. D. Armstrong teigia, kad košiant pieną per

Kaip Vienas žodis

Keliavo į Lietuvą

Jūs tikriausiai esate neblogi turistai. Tačiau nepagalvojate, kad tik jūs vieni mėgstate keliauti, lankyti nežinomus kraštus, nematytas vietas. Viskas mūsų žemėje juda, keičia savo vietą, pavidalą. Kai kurie daiktai, jų pavadinimai taip pat dideli turistai — amžini neuoramos. Pakliuvę į naują šalį, jie neretai prisitaiko prie naujų sąlygų, apsivelka naują aprėdą. Mes norėtume jums papasakoti apie įdomią vieno žodžio kelionę į mūsų žodyną. Mat, kai kurie žodžiai taip pat mėgsta keliauti. Keliauja jie visokiomis priemonėmis: plaukia laivais per jūras ir vandenynus, su kupranugariais karavanais eina dykumomis, važiuoja pirklių vežimais, kartais ir pėsti žingsniuoja. Nemaža žodžių yra nukeliavę istisus tūkstančius kilometrų. Jų kelionės užtrukdavo net po kelis šimtmečius ir dar ilgiau. Nuo tokių ilgų ir varginančių kelionių ne vienas žodis taip pasikeisdamas, kad jo, grįžusio į tėvynę, ir pažinti nebūtų įmanoma.

Štai, pavyzdžiui, senovės indai turėjo žodį šarkara. Iš Indijos į Persiją ne taip toli, tačiau ten atsidadęs žodis pavirto šiakiar. Mat, persai nemokėjo teisingai indiško žodžio ištartį. Iš Persijos šis žodis nusibastė į Graikiją ir arabų šalis. Graikai jį pavertė sakcharon, o arabai sukkar. Nerimo jis ir čia. Kai 711 metais karingi arabai persikėlė per Gibraltarą ir pradėjo nukariauti Pirėnų pusiasalį, kartu su arabų kariuomenės būriais, jau perėjęs visą Šiaurės Afriką, vėžėsi ir mums pažįstamas žodis. Naujoje vietoje jis jautėsi gerai. Ispanai jį ištardavo azucar, portugalai asucar

gyvulių kaulo miltus panaikinamas strontijus 90.

Aprašant Z. Janušos staigmeną padariau klaidą. Vietoj Zigmo, turėjo būti Zidoriūs. Atsiprašau draugą.

B. K.

(ispanai ir portugalai e ištaria kaip k). Neilgai trukus, tas žodis nukeliauja į Siciliją, o iš čia labai lengvai patenka į Italiją. Italų lūpose jis pavirsta zuschero. Ir štai dvyliktame amžiuje judrų žodį matome kartu su Romos, Florencijos pirkliais jau besiveržiantį nuo Alpių kalnų į Vokietiją. Iš Romos ar Florencijos į Vokietiją ne toks tolimas kelias, ir mūsų žodis atkeliauja labai mažai pasikeitęs (Zucker). Vokiečių Zucker (z.vokiečiai taria c) vyksta toliau, o keliauti čia jam labai patogiu, nes aplinkui nei plačiųjų pelkių, nei neperžengiamų miškų. Žmonės visur jį mielai sutinka, visur jis laukiamas. Taigi iš Vokietijos smarkiai keliauninkas patraukia pas čekus, serbus, lenkus, pasiekia Ukrainą. Mūsų kaimynai lenkai jo beveik nepakeičia — istaria cukier. Na, o iš Lenkijos į Lietuvą tokiam nenuoramai atvykti vieni juokai. Ir šiandien, gerdami saldžią arbatą ar kavą, tikriausiai niekas nē nepagalvoja, kad mūsų žodis cukrus tiek daug keliavęs, tiek daug visokių kraštų ir žmonių yra matęs. O jeigu lietuvių cukrus sugrįžtų į savo senąją tėvynę — Indiją, tur būt, niekas jo nepažintų, niekas nesuprastų. Laikas ir žmonės jį taip pakeitė, kad į tikrąjį tėvą — senovės indų kalbos žodį šarkara, kuris ir reiškę cukrų, jis pasidarė visai nepanašus.

Į rūsų kalbą cukraus pavadinimas atvyko kur kas trumpesniu keliu, būtent, per Graikiją. Iš graikų sakcharon ir atsirado rusų sachar.

Ilgos ir sunkios žodžių kelionės buvo praeityje. Tačiau viskas keičiasi: gyvenimas nesulaikomai veržiasi į priekį. Visai naujos sąlygos atsivėrė ir žodžių kelionėms. Šiandien žmogaus ištartas ar parašytas žodis radijo bangomis, telegrafu per vieną akimirką gali apskrieti visą pasaulį.

A. Sabaliauskas

Filologijos mokslų kandidat.

Nori Eiti į Biznį?

Gali Pirkti ar Partneriu Stoti
Gazo, anglies ir malkų parduotuvė.
Taipgi laisniuotas garažius automobilių taisymui.
PETRAS JAKUBKA
1415 Balmoral St. Lafleche, Que.
Tel.: OR. 6-7658
(Dėl informacijų telefonuoti tik sekmadieniais)

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Apvaikščiojo Deimantines Vestuves

MONTREAL. — Mes, kurie atvykome į šią šalį po pirmojo pasaulinio karo, skaitomės sena emigracija. Bet dar randasi lietuvių gyvų tarpe, kurie atvyko į Kanadą devyniolikto šimtmečio pabaigoje. Čia norėsiu paminėti apie savo dėdę Antaną Baltrušį (Batter), kuris pasiekė šią šalį 1892 metais ir apsigyveno Saskatchewan provincijoj netoli dabartinio Piapot miestelio, kurio tuo metu nebūvo nei žymės, išskyrus vieną budinkėlį. Ir dabar jis ten gyvena.

Kadangi išvyko prieš stojimą kariuomenėn, o caristinės Rusijos valdymo laikais, jei kas išvykdavo prieš kariuomenę, tai nebūdavo galima grįžti tėvynėn, tad tik po praėjimo kariuomenės metų, kiek pabuvęs grįžo Lietuvon, bet vėliau ir vėl sugrįžo Kanadon. 1898 m. apsigedė su

lietuvaite, susilaukė 11 vaikų, iš kurių du mirė, o 9 gyvena išsiskirstę po įvairias Vakarų Kanados vietas. Turi 17 anūkų ir 5 proanūkus.

Pereitais metais apvaikščiojo deimantines vestuvių sukaktuves, kurios atsižymėjo gausybe svečių — giminių, kurių čia labai daug randasi, ir pažįstamų, nes abu Baltrušiai yra plačiai žinomi Vakarų Kanados lietuviams ir kitataučiams. Kurie negalėjo dalyvauti, prisiuntė sveikinimus. Jubiliejantus sveikino Anglijos karalienė, Kanados premjeras Diefenbaker ir eilė kitų aukštų valdžios pareigūnų.

Dėdė Baltrušis yra daug pasitarnavęs dėl savo tautiečių, kurie naujai pribūdavo į šią šalį. Pas juos visuomet būdavo šilta vieta prisiglausti visiems, nes gaudavo visokeriopą paslaugą. Dėdės žmona, kuri pereitais metais mirė, pasižymėjo dideliu priimnumu, vaišingumu. Pats dėdė, išgyvenęs šioj šalyj

tiek daug metų, turi nemažą patyrimų ir įvairių pergyvenimų. Su juo susitikus, niekuomet nėra nuobodu pasikalbėti, nes daug ko labai įdomaus turi papasakoti apie praėjusius laikus ir savo išgyvenimus.

Vienas nemaloniausių jo gyvenime įvykių, tai kad jam tuoj bus du metai, kai krito ir lūžo kaulas (rodos strėnose) ir iki šiai dienai dar randasi ligoninėje, tik laikas nuo laiko parvažiuoja namo pas dukterį pabūti. O pereitais metais turėjo antrą smūgį, kai mirė jo žmona.

Čia tik trumpais bruožais pažymėjau apie Baltrušį, o apie jį būtų galima labai daug parašyti. Tiesa, man sunku plačiau parašyti, nes aš jį jau 27 metai kai nemačiau.

Seserėčia Petrė K.

ROMA. — Italijos visuomenė pasmerkė kardinolą Alfredą Ottavianį už tai, kad jis pasmerkė Italijos prezidento Grončio sutikimą laikyti Tarybų Sąjungoj. Prie kritikų prisidėjo ne tik Nen-

ni, bet ir Saragatas, dešiniųjų socialistų lyderis.

Prezidentas Gronči susirgo ir tokiu būdu jo vizitas atidėtas į ateinančią mėnesį. Jei ne liga, jis būtų išvykęs į Maskvą šiomis dienomis.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užeiokit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukite. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis.

Taipgi turime polio čiepus (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossingtoa

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.
išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynę, skaručius, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos, išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIJOS GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokesį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ne daugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

ELGOTAS LEDŽAS

Vertė M. VAITIEKUTE

Amazonės Džiunglėsė

(Tąsa)

Mes ėjome į vakarus, kur Markezas tikėjosi rasti didelius kaučiukmedžiais apaugusius plotus. Kalvota vietovė buvo išraižyta upių slėnių, ir, nusileidus prie vandens, buvo galima pamatyti šlykščias vandeninių gyvačių galvas, kurios išlindusios tartum laukė mūsų prieinanti. Per tokius upelius perėti galima tik tokiu būdu: nukirsti jauną medį ir permesti jį kaip lieptą per upelį. Kad šitaip pereidami neįkristume į vandenį, mes išsiopovėme po ilgą ploną lazda ir, ja besiremėdami į upelio dugną, pereidavome per tuos gilius klatingus vandenis į kitą pusę. Tačiau mano nervai neatlaikydavo, ir aš tuo improvizuotu tiltu vėčiau šliaužiau, laikydamasis rankomis už medžio.

Tambo Nr. 3, kaip ir visas lūšnelės, kuriose sustodavome pailsėti, mes jau statėmės patys. Vietą visuomet parinkdavome netoli upelio, iškapodavome krūmus, padarydavome atvirą maždaug 25 pėdų ilgio ir pločio kvadratinį plotą. Kvadrato kampeose palikdavome po medį ir prie jų pritvirtindavome stogą. Šiam reikalui iš jaunų medelių sustatomi rėmai, kurie surišami matamos medžio žievės juostomis, o ant rėmų viršaus klojami milžiniški 20-30 pėdų ilgio murumuru lapai. Apačioje ištempę hamakus, mes būdavome palyginti saugūs nuo nakties lietaus, kuris šiuose miškuose yra įprastas reiškinys. Po skurdžių pietų — džiovintos piraruku ir faringos arba smulkių žvėrių ar paukščių, kuriuos dieną mums pavykdavo nušauti, mes atsiguldavome į hamakus rūkėme ir klausėmės medžiotojų pasakojimų arba monotoniškų indėnų dainų.

Apie antrą valandą ryto aš nubudau nuo siaubingo staugimo, nuo kurio, rodos, drebėjo miškas. Pašokau ir išsigandęs žiūrėjau į tamsą. Ties mumis girdėjosi krūmų ir medžių traškėjimas. Pirmoji mano mintis buvo — tai uraganas, tačiau, triukšmo apkurtintas, aš negalėjau aiškiai huspręsti, kas tai yra. Mano bendrakeleiviai išsigandę šaukėsi vienas kito. Triukšmas didėjo ir darėsi vis baisesnis. Staiga aplink mus viskas subraškėjo, palapinės stogas susvyravo ir įgriuvo ant mūsų. Tuo pačiu akimirksniu pajutau, kaip didžiulis kūnas praūžė pro mane ir užkliudęs parvertė ant žemės. Kurtinantis triukšmas susimaišė su mano bendrakeleivių klyks-

mu ir jaudinančiais šauksmais, bet tamsūs daiktai jau dingo upės kryptimi.

Uždegėme šviesą ir apsidairėme. Tambo buvo visiškai sugriautas, hamakai susimaišė į vieną krūvą. Džeromas, iššokęs iš hamako ir nubėgęs prie upės paskui "uraganą", greitai surado svarbiausią audros kaltininką, kuris nušlavė mūsų mažą stovyklą. Tai buvo jaguaras, kuris šoko ant didžiulio už mūsų tambo miške besiganančio tapiro. Tapiras puolė į krūmus, tikėdamasis, kad šakos nubrauks jaguarą nuo jo nugaros. Kai jam tai nepavyko, jis vylėsi nusikratyti jaguaru upelio vandenį, ir tiesus kelias į upelį, nelaimėi, ėjo per mūsų tambo.

Kitą dieną mums pasisekė nušauti dvi beždžionės-staugūnus. Šis laimikis buvo sutiktas garsiais džiaugsmo šūksniais, nes paskutinėmis dienomis mums nieko nepavykdavo sumedžioti. Tarp kitko, tai buvo visiškai suprantama: skindamiesi kelią, mes išbaidydavome žvėris.

Devintąją varginančio žygio dieną būrio viršininkas Markezas surado daugybę kaučiukmedžių. Todėl nusprendėme, kad tambo Nr. 9 bus paskutinis mūsų sustojimas. Dabar mes buvome už 150 mylių nuo Floresto, 120 mylių praėjome visiškai nežinomomis džiunglėmis. Tą naktį temperatūra nukrito iki 6 laipsnių C — nepaprastai žemos temperatūros šiom vietovėm, kurios yra taip arti pusiaujo, ir, be to, žemumos. Aš manau, jog taip yra todėl, kad per tamsią tankaus miško lapiją čia niekad neprasisverbia saulė, o tarp kalvų esančios balos, iš kurių kyla kenksmingi garai, atšaldo orą.

Iki šiol aš bijojau džiunglių ne daugiau kaip ir bet kurio kito miško, o dabar mane pradėjo imti baimė. Aš mačiau, kad vis labiau ir labiau artėjo baisesis pavojus — badas ir ligos. Kol mes pasiekėme tambo Nr. 9, mūsų atsargos žymiai sumažėjo ir, nežiūrint to, mes delėmėme grįžti atgal, užmiršę tą padėtį, kurioje galėjome atsisturti.

Kiekviena diena, užgaišta tambo Nr. 9, rodė mūsų nedovanotiną nerūpestingumą. Tarp kitko, tai buvo atleista: visi mes baisiai pervargome ir džiaugėmės, galėdami pailsėti, su baime galvodami, kaip reikės grįžti per džiungles atgal.

IX SKYRIUS

Tambo Nr. 9

Tris savaites mes praleidome tambo Nr. 9. Badas pamažu artėjo. Kartais laimingu šūviu mes sumedžiodavome maisto — paukščių "mutum" arba porą beždžionių, o kartą nušovėme net tapiro patelę. Tačiau tokie sėkmingi momentai pasitaikydavo vis rečiau ir rečiau. Negalima pasakyti, kad mes visas šias tris savaites visiškai nieko neveikėme. Markezas kasdien siūsdavo darbininkus į apylinkes ieškoti kaučiukmedžių. Kai tik surasdavo medį, prie šaknų aplinkui įreždavo įrantas, ir pieno spalvos skysčiui leisdavo lašėti ant žemės, kur jis susirinkdavo į balutes. Paskui medį pakirdavo ir žievėje vienodais tarpais išreždavo juostas, kad sakai greičiau ištėkėtų. Po kelių dienų, kai sakai sutirštėdavo, darbininkai vėl atėdavo prie medžio, išplaudavo kaučiuko gabalėlius upelyje ir kaip pavyzdžius suriškėdavo juos į ryšulėlius. Apskaičiuota, kad šiame rajone buvo daugiau kaip 80 kaučiukmedžių.

Per tą laiką aš padariau nuostabų atradimą. — upelyje aptikau aukso pėdsakus.

Kartą išėjęs medžioti ir slampinėdamas upelio krantais, atkreipiau dėmesį į molio grumstelius, kurių buvo labai daug upės vagoje, o ypač ten, kur ties rasta bei šakomis darėsi sūkuriai. Grumsteliai buvo panašūs į akmenis ir pagal savo dydį svėrė per daug. Tai mane sudomino, ir aš perkirtau mačete vieną tokį grumstelį. Mano širdis smarkiau suplakė: tai, ką pamačiau, buvo panašu į auksą.

Atsinešiau abu gabalus į palapinę ir apžiūrėjau juos per padidinamąjį stiklą. Pasirodė, kad pagrindinė masė susidarė iš smulkių gelsvų grūdelių, kurie lengvai lipo vienas prie kito, bet, suspaudus pirštais, vėl biro. Juos gaubė storas netaisyklingos formos molio sluoksnis.

Aš rūpestingai iškrapščiau iš molio visus grūdėlius, išploviau juos ir padėjau saulėje džiūti. Paskui paėmiau svarstyklės, kuriomis sverdavo foto ryškalus, ir pakabinau jas viršum moliūgo su vandeniu. Paskui nuėjau prie upelio ir susirinkau dar keletą molio grumstelių. Nuo vieno jų nuėmęs molį, kuris dengė kietą pagrindinę gelsvų kruopelių masę, aš perrišau ją plonu siūlu ir tą siūlą pririšau prie kito svarstyklių galo. Nureguliuavęs svarstyklės, sužinojau, kad gabalėlis sveria 660 gramų. Paskui aš pakėliau moliūgą tiek, kad vanduo apsėmė pakabintą aukso gabalėlį, ir dėl to kita svarstyklių lėkštelė

nusiviro žemyn. Norint išlyginti svarstyklės, reikėjo pridėti dar 35 gramus. Iš šio skaičiaus aš padalijau tikrąjį geltono gabalėlio svorį, ir gavau 18,9, o tai, kiek prisimenu, yra skaičius, labai artimas gryno aukso specifiniam svoriui.

Aš padariau dar vieną bandymą: sudaužiau vieno savo termometro stiklinį rutuliuką ir, išpylęs ant popieriaus truputį gyvsidabrio, čia pat pabėriau keletą geltonų kruopelių, kurios tuoj pat susiliejo su gyvsidabriu, sudarydamos purvinai pilką amalgamą. Dabar įsitikinau, kad tai auksas, ir greičiau kaip per penkias valandas pririnkau tiek kruopelių, kad prisipyliau jų penkias foto plokštelių dėžutes. Tokių kruopelių galėjau prisirinkti, kiek norėjau, bet man trukdė karščiška būseną. Ligos ir alkio kankinamas, aš buvau abejingas lobiams. Būčiau mielai atidavęs visą upės auksą už sočius pietus.

Po kelių dienų mūsų stovyklą aplankė maliarija. Pirmiausia susirgo jaunas darbininkas Brabo. Sekančią dieną stiprus maliarijos priepuolis paguldė ir mane. Penkias paras aš išgulėjau beveik ištisai kliečėdamas, įsiklausydamas į siaubingus džiunglių garsus ir svajodamas apie sultingus bifštekus, šviežią duoną ir stiklinę kavos su grietinėle. Per šias penkias dienas vienintelis stovyklos maistas buvo staugūno mėsa. Džiovintos mėsos ir faringos atsargos jau baigėsi, ir aš to visiškai nesigailėjau. — taip man įkyrėjo šis nepakendamas valgis. Pradžioje labai jaučiai maisto trūkumą, bet vėliau kančios kiek sumažėjo. Jautėsi tikai silpnumas ir kažkoks atbukimas.

Nakties tamsoje klausydavau miško balso, kaip aš vadinau garsus, kurie atsklidavo iš džiunglių gilumos. Girdėjosi ypatingas garsas, kuris priminė prislopintą didmiesčio gatvės minios klegesį. Iš tikrųjų tai buvo nesuskaitomų varlių gyvenančių upelyje netoli mūsų tambo, kvaksėjimas. Paskui iš artimiausio medžio atsklido keturios muzikinės mažorinės gaidos, prie kurių tuoj pat prisijungė kiti balsai. Mano bendrakeleiviai aiškino, kad tai ypatinga medžiuose gyvenančių varlių veislė.

Atėjo diena, kai džiunglės iš mūsų pareikalavo pirmosios aukos. Jaunajam Brabo pasidarė labai bloga. Svyruodamas aš iššliaužiau iš savo hamako, ir norėjau jam įsvirkšti po oda vaistų, bet padėti jau nebebuvo galima. Jis tą pačią dieną mirė. Savo mačete mes iškasėme jam kapą šalia mūsų tambo.

Ši mirtis parodė, koks pavojus grėsia mums visiems. Tylėdami stovėjome prie jo kapo. Visas šias savaites mes kartu valgėme, miegojome ir juokavome, o dabar kartu pažvelgėme mirčiai į akis. Mūsų draugystė dar sustiprėjo.

Kitą dieną aš atsikėliau ir, įsvirkštęs sau didelę dozę chinino ir arseno, pasijutau geriau, galėjau vaikščioti ir net padariau keletą nuotraukų.

Iš murumuru palmės lapų kotų padariau stalą ir, naudodamasis kompasu bei lazda, didžiausiam mano bendrakeleivių džiaugsmui, padariau saulės laikrodį. Jie dabar galėjo tiksliai nustatyti laiką. Rytą dieną mane vėl ištiko maliarijos priepuolis, ir aš su chirurginiu peiliu nuleidau sau apie 16 uncijų kraujo. Tą patį rytą apie dešimtą valandą išgirdau šūvį. Tuoj po to pasirodė Džeromas, nešdamas puikų juodąjį jaguarą. Prieš lupdamas kailį, Džeromas paklausė, ar nenoriu jo nufotografuoti. Tačiau buvau toks silpnas, kad šito padaryti negalėjau.

Būrio viršininkas Markezas kartą atnešė į stovyklą riebių elnių ir paukščių "mutum", ir tai laikinai numalšino mūsų alkį. Kol mes ruošėme pietus, iš medžioklės grįžo ir Džeromas su dviem puikiais staugūnais. Mėsos turėjome pakankamai, bet laikyti jos nebuvo įmanoma, todėl staugūnus teko išmesti.

Markezas pranešė, kad kaučiukmedžių jau pakankamai surasta, vadinasi, ekspedicija savo tikslą pasiekė, ir galima grįžti į Florestą. Kadangi trūko maisto, nusprendėme persiskirti. Darbininkai Freitas, Magelesas ir Anizetas turėjo eiti Itakuai upės kryptimi ir kuo greičiausiai ją pasiekti. Ten jie galėjo gauti valtį ir atsistoti žmonių mums į pagalbą. Pats Markezas, Džeromas ir aš turėjome grįžti tuo pačiu keliu, kuriuo atėjome, ir tuo būdu pasiekti Florestą. Mūsų išėjimo iš stovyklos išvakarėse mane atrodė, kad nepajėgsiu nešti savo nešulio, bet po oda įsvirkštęs chininas dirbtinai sužadino jėgas, ir rytą aš kartu su kitais susipakavau daiktus ir užsimečiau našta ant pečių.

Mes išsiskyrėme su trim bendrakeleiviais, draugiškai paspaudę jiems rankas, ir iškeliavome namų link. Dabar mano vienintelė svajonė buvo — kad tik užtektų jėgų kaip nors pasiekti Florestą.

Džiunglės nebeatrodė puikios, dabar jos nebežavėjo mane. Dabar aš jų bijojau, — čia viešpatavo siaubas ir mirtis.

Aš bijojau miško ir norėjau bėgti iš jo. Neperžengia-

ma augalijos sieną, kenksmingos miglos ir drėgna klatinga dirva man atrodė kaip spąstai. Aš troškau erdvės, kovojau dėl jos, kaip plaukikas kovoja dėl oro, bijodamas nuskesti.

Bado išsekintas, nusilpęs nuo maliarijos, prislėgtas minčių apie mirtį, bet dirginančių priemonių ir troškimo gyventi genamas, su dviem savo bendrakeleiviais aš išvykau atgal iš nežinomybių pasaulio į žmonių pasaulį — į gyvenimą.

X SKYRIUS

Draugų žuvinimas

Antrą mūsų kelionės atgal dieną atsitiko nepaprastas įvykis. Ne daugiau kaip už dviejų šimtų jardų nuo tambo, kuriame praleidome naktį, pasigirdo kažkoks triukšmas. Mes išvydome žmogų. Mūsų nustebeimui nebuvo ribų. Kas galėjo triukdyti neliesto miško ramybę, išdrįšęs pats vienas eiti per šias niūrias džiungles?

Tai buvo jaunas indėnas. Kai Džeromas jį užkalbino man nesuprantama kalba, jis atsargiai prisitartinio. Indėnas buvo dailiai nuaukęs, jo oda blizgėjo, tartum poliuruota bronzą. Jo drabužiai tebuvo medžio žievės juosta ir galvos papuošalas iš plunksnų, kokių nešioja šiaurės Amerikos indėnai.

Jis buvo apsiginklavęs vamzdžiu strėlėmis išpūsti. Be to, jis turėjo nedidelį guminį krepšėlį pilną rudo skysčio — stipriai veikiančių nuodų kurare. Jis paaiškino Džeromui, kad jo gentis gyvena dideliame bendrame name už dvidešimt keturių valandų kelionės nuo šios vietos, kad jis visą dieną vijosi tapirą, bet pametė pėdsakus ir dabar grįžta namo. Mes atsisėdome ant žemės ir kurį laiką apžiūrėnėjome vienas kitą. Pirmą kartą man teko matyti pučiamąjį ginklą ir užnuodytas strėles ne muziejuje, o tikrovėje, kur jos buvo būtinas žmogaus įrankis. Per Džeromą aš paprašiau indėno pademonstruoti, kaip vartojamas pučiamasis ginklas, ir jis mielai sutiko. Netrukus medžių viršūnėse išgirdome beždžionių tauškėjimą. Vieną plonųjų užnuodytų strėlių įdėjęs į dešimties pėdų ilgio vamzdį, indėnas nukreipė ginklą į vieną beždžionę, įkvėpė į plaučius oro ir išpūtė strėlę. Vos girdimai švilpdama, strėlė išlėkė iš vamzdžio ir įsmigo beždžionei į klubą. Indėnas greit įdėjo į vamzdį antrą strėlę ir paleido ją į kitą beždžionę. Strėlė pataikė į petį, bet tik tai nuslydo juo ir nukrito žemėn. Indėnas nubėgo prie pirmosios beždžionės ir atnešė ją man. Ji atrodė kietai mieganti. Nebuvo jokių agonijos žymių. Per penkias

šešias minutes jos širdis vis dėlto nustojo plakusi. Kita beždžionė buvo bešokanti ant šakos, bet čia pat paleido šaką, nukrito ant žemės, ir per keletą minučių nudvėso. Aš buvau nustebeintas žaibiškų nuodų veikimu. Beždžionės buvo lengvai sužeistos, antroji tik įdrėksta, ir vis dėlto jos žuvo taip greitai, tartum užmigo. Man pasisekė nufotografuoti indėną tuo momentu, kai jis pūtė strėlę. Tai buvo paskutinė mano nuotrauka džiunglėse. Indėnas greitai mus paliko, ir mes keliavome toliau. Grįžimas tuo pačiu takeliu turėjo kai kurių privalumų. Nors krūmai jau spėjo jį pridengti, bet mes ėjome žinoma vietoje. Be to, nebereikėjo gaišti laiko statantis tambo — mes naudojome senaisiais.

Jau kuris laikas Džeromas ėmė skųstis, kad jam tirpsta rankų ir kojų pirštai, silpsta širdis, ir dėl to kiekvienas žingsnis jam kankynė. Markezas ir aš stengėmės jį padrasinti, bet aš buvau tikras, kad nelaimingas žinojo, kokia baidi liga jį apėmė. Mes netekome tos drąsos ir žvalumo, kurie vedė mus šiomis vietomis anksčiau. Nepritekliai, alkis, narkotikai atbukino mūsų jausmus. Galvoje tebuvo viena mintis: kaip nors sugrįžti namo. Su kiekvienu mačete smūgiu per krūmus, kiekvienu žingsniu pirmyn mes artėjome prie namų, prie išsigelbėjimo.

Vakare priėjome tambo Nr. 7. Mes taip nuvargome, kad visą dieną, net nebandėme pamedžioti. Vienintelis mūsų maistas buvo dvi beždžionės, kurias nušovė indėnas. Jas išsivirėme ir godžiai suvalgėme. Su dideliu vargu pasikabinome hamakus ir bejėgiai kritome į juos.

Po pusiaudienio nusileidome nuo kalvos ir atsidūrėme ties didžiule bala. Markezas ėjo priekyje, ir mes, brisdami per balą, kelioms minutėms išleidome jį iš akių. Netoli savęs vandenyje aš pastebėjau kažkokį keistą sujudimą ir įsižiūrėjęs pamaciau tarp šakų ir nendrių besirangančius lankščius baltų gyvačių kūnus. Šias gyvates brazilai vadina charakara. Gyvatės buvo labai nuodingos, tačiau aš jų nebijoju, nes buvau apsiavęs aukštais storos buivolos odos batais. Bet mano palydovai buvo basi, ir jiems grėsė didžiulis pavojus. Aš įspėjau Džeromą, ir jis ėmė lazda daužyti nendres aplink save. Mes manėme, kad sėkmingai perėjome šį gyvatyną, tačiau kai pasivijome Markezą, išėjusį į sausumą, pamatėme, kad klydome. Jis stovėjo palinkęs į priekį, ir, kai mes prisitartinome, pasuko į mus siaubo iškreiptą veidą. Jis

parodė savo dešinę pėdą, ir mes pamatėme odoje dvi mažytes dėmeles — gyvatės dantų pėdsakus. Tylėdami atsisėdome šalia jo. Nelaimingasis plačiai atvertomis akimis spoksojo į žemę ir, sėdėjo susirietęs, laukdamas skausmo — neišvengiamos mirties pranašo. Aš liepiau Džeromui paimti truputį parako, o pats pradėjau čiulpti žaidžą. Paskui paėmiau chirurginį peilį ir giliai įploviau aukščiajam įkandimo vietai. Džermas apibarstė žaidžą paraku ir prie jos prikišo degantį degtuką.

Markezas be aimanų ištvėrė kankinimą ir, sprogdant paraku, net nesudrebėjo. Paguldė jį kiek galima patogiau, mes atsisėdome greita ir stebėjome jo kančias.

Sunku matyti, kaip miršta žmogus, bet tokiais aplinkybėmis tai buvo ypač skausmingas. Markezas buvo tvirtas ir kaip niekas kitas tiko sunkiam kaučiuko rinkėjo darbui. Tai jis, gerai pažindamas džiungles, vadovavo mums ekspedicijos metu ir vedė per mišką, kur dar nežengė žmogaus koja ir kur taip lengva žūti. Be to, jis buvo geras ir jautrus draugas. Kai mums būdavo sunku, mes visuomet klausėme jį patarimo. Jis suprato laukinių miško žvėrių kalbą, jis visada rasdavo išeitį iš sunkios padėties. Ir štai dabar šis nuostabus draugas, vienintelis žmogus, kuris galėtų mus išvesti iš labirinto, geso mūsų akyse.

Ketvirtą valandą jo alsavimas pasunkėjo, o po kelių minučių jis atsikvėpė paskutinį kartą. Mirė jis praslinkus trims valandoms nuo gyvatės įkandimo. Šioje prazūtingoje ekspedicijoje antrą kartą man teko kasti kapą savo mačete. Džeromas buvo toks silpnas, kad vos begalėjo padėti, o ir aš jaučiausi taip, kad po kiekvieno mačete smūgio turėjau ilsetis.

Tą dieną mes vėlai pasiekėme tambo Nr. 6. Džeromas vos laikėsi ant kojų. Negalima buvo ilgiau nematyti jo ligos. Jis sirgo beriberi, ir mūsų situacijoje jam nebuvo nė mažiausios galimybės pasveikti.

Sukūrėme laužą ir pakabinome hamakus, bet valgio neturėjome nė trupinėlio. Beviltiškai kramtėme palmių lapus.

Sekantį rytą aš buvau toks silpnas, jog man reikėjo keleto minučių išsikrapštyti iš hamako ir atsistoti ant kojų. Džeromas irgi bandė atsikelti, bet čia pat parkrito ant žemės ir atsisėjo tik mano padedamas. Po to mužu abudu, nelaimingai invalidai, pamėginome užsimesti ant pečių kiekvienas savo našta, bet Džeromas to padaryti negalėjo ir

visus savo daiktus turėjo paklikti.

Aš pats jaučiausi blogai. Vaistai manęs nebeveikė kaip anksčiau, nes organizmas, nuolat juos vartojant, apsirato, ir maliarija su nauja jėga sukrėtė mane.

Nuo to laiko mano prisiminimai tampa neberišlūs. Žinau, kad kartais aš kliebėdavau nes, atsitiktinai atgavęs sąmonę, išgirdavau save betariantį kokią nors keistą frazę. Ir tada, kai mano protas prablaivėdavo, jį buvo apvaldžiusi vienintelė mintis — apie bekrastes baidias džiungles. Joks jūrininkas, sudūžus laivui netekęs nuovokos, sėdėdamas ant vandenyno bangų blaškomo plausto, nėra jautęs tokios neapykantos jį supančiai jūrai, kokią aš jaučiau ryš-

kiai, vienodai bekrastio miško žalumai.

Apie vidudienį našta ant nugaros pasidarė nebepakečiama, ir aš nutariau atsikvėpinti savo brangaus krovinio. Numečiau kamerą, neišryškintas plokšteles, visus ryškalus ir keturias aukso smėlio dėžutes. Pasilikau tik vieną dėžutę aukso, keletą dėžučių išryškintų filmų, automatinį revolverį, 56 šovinius ir mačete. Poodinį švirkštą ir keletą ampulių vis dėlto pasilaikiau.

(Bus daugiau)

GRAVENHURST, Ont. — Muskoka distrikte snigo ištisas 9 dienas ir prisnigo 84 colius sniego. Tai lygiai 7 pėdos. Aukščiausias vyras paskęstų ir neismatytų nei galvos plaukų.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E.

Toronto 8, Ont.

Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

337 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 46917

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Darbšti organizacija

Praėjusį sekmadienį įvyko Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos metinis susirinkimas, kuriame paaiškėjo, kad kuopa yra viena iš darbščiausių organizacijų Toronto lietuvių tarpe. Kas pažymėtina, tai kad ji nepaprastai didelę paramą duoda Liaudies Balsui, surengdama didžiulius parengimus jo naudai. Ji taipgi paremia judėjimą už taiką, rūpinasi kultūriniais reikalais.

Perrenkant valdybą, buvo

Reikalingas

Agentas dėl paruošimo susitarimų dėl Water Heaters, Water Softeners and Furnaces. Skambink: Collect MacDanald EM. 3-8471. (Toronto.)

vienbalsiai užgirta senoji, kurią sudaro Ch. Morkūnas, pirmininkas; J. Grigaliūnas, raštininkas; T. Rimdžius, finansų raštininkas; P. Pleskus, išdininkas. Parengimų reikalais rūpintis, P. Mockaitis.

Išrinkta komisija, kuri rūpintis ruošimu metinio parengimo.

Atžymėjo sukaktuves

Praėjusį šeštadienį Lietuvių salėje įvyko didžiulis banketas atžymėjimui V. ir A. Mikšų 30 metų vedybinės sukakties. Ji suruošė Mikšų draugai ir giminės.

Mikšiai yra plačiai žinomi. V. Mikšys dabartiniu metu yra Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos finansų raštininkas, o A. Mikšienė dalyvauja chore. Abudų visuomet prigulėjo lietuvių organizacijoms, yra malonaus

būdo, su visais gražiai sugyvena, tad ir į jų pagerbtuves susirinko daug žmonių.

Nuo dalyvių buvo įteikta dovana dėl atminties.

Šiaur partija

Sekmadienį Lietuvių salėje įvyko didžiulė šiaur partija dėl L. Strazevičiūtės, kurios vestuvės su J. Macdonaldu įvyks vasario mėnesį.

L. Strazevičiūtė yra jauniausioji V. ir S. Strazevičių dukrelė.

Susirinkusios moterys apdovanojo būsimus jaunuosius gražiomis dovanomis. O šeimininkės, partijos ruošėjos, labai gražiai priėmė visas dalyves, pavaišino skaniais valgiais ir skanėniais.

Ant televizijos

Mūsų jaunoji šokėja Betty Ananavičiūtė sausio 5 dieną su grupe kitų mergaičių buvo ant televizijos.

Reporterui, tačiau, neteko matyti jų pasirodymo, nes jos buvo 5 valandą vakare, tad dirbantiems nebuvo galimybių pamatyti.

Geriausio jai pasisekimo šokių mene.

Reporteris

Pradedant 1960 Metus

TORONTO. — Taip liūdina, graudu, užverčiant 1959 metų lapą, kad mūsų Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos nariai netekome draugiškai žuvusių dviejų draugų, M. Mikolajūnienės ir M. Dabravolskio. Eilę kitų žiaurios ligos išbraukė iš mūsų tarpo pirm laiko. Praėjusiais metais netekome beveik tuzino narių, o jų vietos kol kas liko neužpildytos naujais. Reikia pastebėti, kad šiame

metiniame susirinkime net nebuvo užsiminta apie naujų narių verbavimą.

Gal šie, 1960-ti metai, bus laimingesni, nes raštininkas pranešė, kad tik pora ligonių yra šį mėnesį. Praėjusiais metais nebuvo nei vieno mėnesio, kad nebūtų septyni-aštuoni ligoniai.

Sausio 3 dieną įvykęs susirinkimas galima sakyti buvo pusėtinai skaitlingas. Išrinkta valdyba, kurion įeina seni jos nariai, išskyrus vieną kontrolierių, A. Jaugą, vieton atsistatydinusio A. Antanavičiaus.

Salės komisija taipgi išrinkta iš tų pačių, nes ji salės reikalus tvarko labai gerai. Pasirodo iš raporto, kad nuo salės pastatymo ir remonto laikų atmokėta apie \$13,000 skolų. Kuopa gali pasididžiuoti su tokia darbščia komisija, kurion įeina Žulys, Matonis, Karpavičius, taipgi ir P. Alksnis iš 1958 metų.

Parengimų komisija raportavo apie naujų metų sutikimo parengimą. Žmonių

buvę tiek, kad vietos šokiams neužtektų. Sekančiais metais turėsime naudoti abidvi svetaines.

Dar keli žodžiai apie komitetą ir komisijas. Turime žinoti, kad dabar svetainės prižiūrėjimas ir komiteto bei komisijų pareigos nėra tas pat, kas buvo dvidešimt penki metai atgal. Tada beveik visi nariai gyveno miesto centre, o dabar 75 procentai už 5-15 mylių nuo salės. Už tai turime suprasti, kad jiems ima daug laiko ir išlaidų pasiekti svetainę, kuomet jiems tenka susirinkti dėl aptarimo draugijos reikalų visų narių labui. Mes turime būti jiems dėkingi, lankyti kiekviename susirinkime ir parengime. Atsilankydami mes duodame paakstinimą veikėjams energingiau veikti. Lai šiais metais visi mūsų susirinkimai ir parengimai būna daug skatlingesni.

Korespondentas

**Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĄ**

ZUVŲ PARDUOTUVĖ

Parkdale Fish

2204 Dundas St. W. — Toronto
Roncesvalles & Dundas Kampas
Telefonas LE. 2-2692

Parduodame šviežias, rūkytas ir konservuotas žuvis
Didelis pasirinkimas rūkytų ungurių.

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos
dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Aklių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria
akinių nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko ak-
nų.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UZEIGA

SCOTTY'S INN

330 E. Congress at Randolph
(Skersai gatvę nuo Grey autobusų stoties)

Draugiškai patarnaujama
Alus — Vynas ir įvairūs likerai

Savininkai
Jean ir Al

Telefonas
WOODWARD 4-7128

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Lietuvių Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Toronto 8, Ont. Tel. HO. 6-8252

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens
nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius
skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Toronto
Tel. LE. 2-5191